

PAŹDZIERNIK 2018
nr 4/2018 (104)
ISSN 1642-6797

Gazeta UNIWERSYTECKA

pracowników i studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego

TEMAT NUMERU

• INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO

W NUMERZE:

Z ŻYCIA UCZELNI

• PROFESURA NA WYDZIALE MEDYCZNYM

DO POCZYTANIA

• OPEN ACCESS I JEGO ZNACZENIE DLA ROZWOJU NAUKI

• UNIWERSYTECKIE KWALIFIKACJE DLA ABSOLWENTÓW
STUDIÓW PODYPLOMOWYCH Z TAŃCA LUDOWEGO

KONFERENCJE

• SIXTH INTERNATIONAL CONFERENCE ON ANALYTIC
FUNCTIONS AND RELATED TOPICS

• "W DRODZE KU MODERNIZACJI. NIEPODLEGŁA
POLSKA I WOLNI POLACY W XIX- XXI WIEKU"

NA SPORTOWO

• ZŁOTO DLA RZESZOWA. SZCZYPIORNIŚCI AZS UR
AKADEMICKIMI MISTRZAMI POLSKI

NA GRANICY DWÓCH ŚWIATÓW

Aglomeracja chotyńska scytyjskiego kręgu
kulturowego – etap I: badania terenowe

Z ŻYCIA UCZELNI: NOWY ROK I NOWA USTAWA 3 • CZAS REFORM, ROK WDRAŻANIA ZMIAN W UNIWERSYTECIE 5 • LAUR UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO DLA NAUCZYCIELI AKADEMICKICH 8 • WYRÓŻNIENI MEDALAMI KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ 9 • ŚWIĘTOWANIE 11 LISTOPADA – PATRIOTYCZNY OBOWIĄZEK CZY WYRAZ OBYWATELSKIEJ TOŻSAMOŚCI? 11 • PROFESURA NA WYDZIALE MEDYCZNYM 14 • HABILITACJE 15 • TAK ZAKOŃCZONO ROK AKADEMICKI W MUR 19 • POZYTYWNA OCENA PKA DLA WYDZIAŁU PRAWA I ADMINISTRACJI 19 • RZESZOWSKI SALON MATURZYSTÓW 20 • PO RAZ SZÓSTY W RZESZOWIE 21

PRO MEMORIA: WSPOMNIENIE O PROF. MARIANIE MALIKOWSKIM 22

KULTURA i SZTUKA: MONO NO AWARE – WIĘCEJ NIŻ WYSTAWA GRAFIK 23 • WYSTAWA GRAFIK AGNIESZKI LECH-BIŃCZYCKIEJ 25

DO POCZYTANIA: WYDAWNICTWO UR POLECA 28 • OPEN ACCESS I JEGO ZNACZENIE DLA ROZWOJU NAUKI 29 • „EKSPLOKATORIUM” MA CZTERY LATA 32 • BABCIE NA BADANIA I NA UNIWERSYTET 33 • „RESOVIA SALTANS” KONCERTOWAŁA W KOLUMBII 34 • UNIWERSYTECKIE KWALIFIKACJE DLA ABSOLWENTÓW STUDIÓW PODYPLOMOWYCH Z TAŃCĄ LUDOWEGO 36

WAKACJE 2018: WAKACJE Z BIUREM DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH 38 • BYLIŚMY NA PIKNIKU W BÓBRCE 39 • JUBILEUSZ POLONIJNEGO STUDIUM CHOREOGRAFICZNEGO 40

KONFERENCJE i SEMINARIA: KONFERENCJA W KATEDRZE PRZETWÓRSTWA I TOWAROWIZACJI ROLNICZEJ 42 • „SKUTECZNOŚĆ DZIAŁANIA A PROBLEM ZADŁUŻENIA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO” 43 • „INFORMATYZACJA W SAMORZĄDACH JAKO ISTOTNY ELEMENT DOBREJ ADMINISTRACJI” 45 • KOBIETA W MATEMATYCE 46 • XIXTH INTERNATIONAL CONFERENCE ON ANALYTIC FUNCTIONS AND RELATED TOPICS (AF&RT’2018) 47 • STUDENCI UNIWERSYTETU KALIFORNIJSKIEGO NA WYDZIALE BIOLOGICZNO-ROLNICZYM 48 • „SPOŁECZNE I ETYCZNE WYMIARY PRZEMIAN” 50 • „W DRODZE KU MODERNIZACJI. NIEPODLEGŁA POLSKA I WOLNI POLACY W XIX–XXI WIEKU” 51

STUDENCKI UNIWERSYTET: XIV UNIWERSYTECKIE ŚWIĘTO TWÓRCÓW TECHNIKI 53 • RATOWNICY MEDYCZNI ĆWICZYLI W BIESZCZADACH 54

NA SPORTOWO: ZŁOTO DLA RZESZOWA. SZCZYPIORNIŚCI AZS UR AKADEMICKIMI MISTRZAMI POLSKI 56

LUDWIK
BOROWIEC

NOWY ROK I NOWA USTAWA

1 października 2018 roku Uniwersytet Rzeszowski zainaugurował 18. rok akademicki. Spośród gości obecnych na tej uroczystości niewiele osób pamięta pierwszą inaugurację, a było to niezwykle ważne wydarzenie na akademickiej mapie Podkarpacia. Powstało NOWE z trzech jednostek szkolnictwa wyższego – Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Filii UMCS i Zamiejscowego Wydziału krakowskiej Akademii Rolniczej. Prof. Tadeusz Lulek, pierwszy rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego, w rzeszowskiej Filharmonii wiele mówił o zadaniach UR.

Jesienią 2018 roku Uniwersytet Rzeszowski osiągnął dorosłość. Świętowanie 18 urodzin przypadło w niełatwym czasie. Od 1 października br. obowiązuje nowe Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Ten rok akademicki to czas wielu zmian, łącznie z wprowadzeniem nowych statutów wyższych uczelni. Przygotowany przez Komisję ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego *Harmonogram wdrażania najistotniejszych*

zmian wynikających z wejścia w życie ustawy 2.0 liczy 28 stron, zadania do końca 2019 r. zajmują 20 stron. Wydawane przez MNiSW rozporządzenia mają gwarantować odpowiednie tempo przemian. Wdrażanie Ustawy 2.0 powinno odbywać się bez uszczerbku dla nauki i procesu kształcenia.

Przed Senatem UR stają zadania zbliżone do tych z pierwszego roku funkcjonowania uczelni. Ustawa stanowi, że o wewnętrznej organizacji szkoły wyższej decydują ci, których to dotyczy. Znikają więc regulacje krajowe na rzecz dokumentów wewnątrzuczelnianych. Ustawa 2.0 stawia nowe zadania przede wszystkim przed senatorami i senatami szkół wyższych. Uczelnie mają rok na opracowanie i zatwierdzenie nowych statutów, które będą obowiązywać od października 2019 roku.

Od tego, jak je przygotowujemy, zależy przyszłość UR, ze wszystkimi konsekwencjami zapisów.

Fot. M. Świętlicki

Z OBRAD SENATU

Przedwakacyjne posiedzenie Senatu pod przewodnictwem rektora, prof. dra hab. Sylwestra Czopka, zostało zwołane na dzień **28 czerwca br.**

W porządku obrad znalazły się m.in. następujące sprawy:

- przyjęcie uchwały w sprawie terminów posiedzeń Senatu we wrześniu 2018 r. oraz roku akademickim 2018/2019;
- ocena działalności Uniwersytetu oraz zatwierdzenie rocznego sprawozdania rektora;
- zatwierdzenie planu rzeczowo-finansowego Uniwersytetu Rzeszowskiego na 2018 r.;
- przyjęcie zmian w Statucie uczelni (wprowadzono zapis o możliwości utworzenia w strukturze UR podstawowej jednostki organizacyjnej niebędącej wydziałem, prowadzącej kierunek studiów);
- zmiany w Uchwale Senatu z dnia 19 września 2016 r. w sprawie zasad pobierania opłat, określenia wzorów umów o warunkach pobierania opłat związanych z odbywaniem studiów i opłat za usługi edukacyjne oraz trybu i warunków zwalniania z tych opłat na stacjonarnych i niestacjonarnych studiach wyższych w UR;
- wnioski o utworzenie studiów podyplomowych: *diagnoza i terapia pedagogiczna oraz pedagogika człowieka dorosłego* (na Wydziale Pedagogicznym) i *kultura chińska* (na Wydziale Socjologiczno-Historycznym);
- likwidacja studiów podyplomowych na UR, na których zaprzestano kształcenia;
- dostosowanie i zatwierdzenie opisów efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów podyplomowych prowadzonych na UR;
- w sprawach osobowych zaopiniowano wnioski o zatrudnienie:
 - na stanowisku profesora zwyczajnego: prof. dra hab. Romana Pelczara – na Wydziale Pedagogicznym oraz na stanowisku profesora nadzwyczajnego;
 - na Wydziale Filologicznym: dr hab. Elżbiety Mazur, dr hab. Elżbiety Rokosz-Piejkó, dr hab. Anny Wal, dra hab. Mariusza Chrostka;
 - na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym dra hab. inż. Krzysztofa Pancerza;
 - na Wydziale Medycznym: dr hab. n. o zdr. Edyty Barnaś, dra hab. n. o zdr. Lidii Perenc oraz dra hab. n. med. Wojciecha Wąska;

- na Wydziale Muzyki: dr hab. Agnieszki Hoszowskiej-Jaźwińskiej oraz dra hab. Macieja Kanikuły;
- na Wydziale Pedagogicznym: dra hab. Piotra T. Nowakowskiego;
- na Wydziale Socjologiczno-Historycznym: dra hab. Grzegorza Bonusiak i ks. dra hab. Sławomira Zabraniaka.

Wszystkie sprawy zostały zatwierdzone przez zgromadzonych, zaś w kontekście sprawozdania rektora z działalności UR Senat udzielił absolutorium władzom uczelni (przyjęto stosowne uchwały).

Podczas pierwszego po wakacjach wrześniowego posiedzenia (**20 września br.**) Senat Uniwersytetu Rzeszowskiego obradował m.in. nad następującymi kwestiami:

- nowych zatrudnień (wnioski rady wydziałów: Biotechnologii, Medycznego, Sztuki, Pedagogicznego, Socjologiczno-Historycznego);
- zmian w składach osobowych senackich komisji;
- sprawą nadania imienia Andrzeja Listwana placowi położonemu przy budynku E5 UR, przy ul. Dąbrowskiego 83 w Rzeszowie (Senat wyraził pozytywną opinię, wnioskodawcą była Rada Miasta Rzeszowa);
- zmianami w Statucie Uniwersytetu Rzeszowskiego (rozszerzenie grupy pracowników UR o pracowników liceum uniwersyteckiego);
- powołaniem w strukturze UR Uniwersyteckiego Centrum Dydaktycznego – podstawowej jednostki organizacyjnej niebędącej wydziałem;
- zatwierdzeniem Regulaminu Samorządu Studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Regulaminu Samorządu Doktorantów Uniwersytetu Rzeszowskiego;
- dostosowaniem i zatwierdzeniem opisów efektów kształcenia dla studiów podyplomowych prowadzonych na Wydziale Wychowania Fizycznego;
- likwidacją poszczególnych kierunków studiów podyplomowych prowadzonych na Wydziale Socjologiczno-Historycznym oraz na Wydziale Wychowania Fizycznego.

Na koniec, w sprawach różnych, JM Rektor prof. dr hab. Sylwester Czopek wystąpił z informacjami dotyczącymi zmian ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Małgorzata Dworak

CZAS REFORM, ROK WDRAŻANIA ZMIAN W UNIWERSYTECIE

Wystąpienie prof. dra hab. Sylwestra Czopka
– rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego

WYSOKI SENACIE, PANIE, PANOWIE!

Rozpoczynamy dziś osiemnasty rok akademicki w Uniwersytecie Rzeszowskim, wchodzimy zatem w symboliczną dorosłość. Musimy mieć świadomość, że nie jest to zwykła, jedna z wielu dotychczasowych i przyszłych inauguracyj. Tę wyjątkowość powoduje wchodząca w życie właśnie dziś (1 października 2018 r.) nowa ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, tzw. ustawa 2.0. Wszyscy musimy mieć świadomość, że czekają nas zmiany i przede wszystkim, jaka ciężka na nas odpowiedzialność za Uniwersytet.

Aby bliżej scharakteryzować sytuację, w jakiej w tej chwili jesteśmy, to zwrócę uwagę na dwa fakty. Znale jest powiedzenie, że w życiu każdego z nas mogą pojawić się takie okoliczności, które, niezależnie od wieku, powodują, że nagle dorostajemy. Drugi aspekt to nieco dowolne porównanie do słynnej (i ciągle obecnej w naukach humanistycznych) teorii obrzędów przejścia Arnolda van Gennepa. Sądzę, że można ją wykorzystać do zobrazowania aktualnej sytuacji. Jej istotą jest wydzielenie pewnych etapów w życiu jednostek i społeczności, które charakteryzują i porządkują właśnie tzw. obrzędy przejścia. Mogą być one rozbudowane i rozłożone w czasie. Składają się z trzech faz. Pierwsza preliminalna to faza wyłączenia, druga, liminalna to okres przejściowy, w którym należy spełnić pewne warunki (dopełnić określonych obrzędów), aby móc zostać dopuszczonym do rytuałów postliminarnych, włączających do nowego świata. Właśnie dziś weszliśmy w fazę drugą. Jeżeli dobrze zrealizujemy nasze zadania, przeprowadzimy niezbędne zmiany zapewniające wyższą pozycję naukową połączoną z jakością kształcenia, to w następnej ocenie ewaluacyjnej (rytuały postliminarnie) zostaniemy włączeni do nowych struktur zreformowanych zgodnie z duchem ustawy 2.0, uniwersytetów. A jeśli tego

okresu nie wykorzystamy, zagubieni w nieracjonalnych obronach indywidualnego stanu posiadania, to oczywiście oczekiwany rytuał się nie dopełni. Apeluję zatem o rozsądek i zrozumienie tego, że Uniwersytet Rzeszowski potrzebuje zmian (dowiodła tego przecież ewaluacja jednostek w 2017 roku). 1 października 2018 r. spowodował, że nagle musimy wydorosnąć. Pora opuścić nasze małe piaskownice na rzecz budowania jednego, potężnego gmachu Uniwersytetu o silnych fundamentach naukowych i pięknego swoją różnorodnością, aktywnością doktorancką oraz studencką.

W jakiej sytuacji rozpoczynamy te zmiany? Odpowiedź na to pytanie jest oczywiście złożona, tak jak złożony jest Uniwersytet z osiemnastoma tysiącami studentów i ponad dwoma tysiącami pracowników. Ta społeczność to niewątpliwy kapitał, który pozwala mieć nadzieję, że możemy osiągnąć sukces. Wielkie oczekiwanie wiąże z Radą Młodych Naukowców. Dziękuję za postulaty i sugestie zmian organizacyjnych służących rozwojowi młodej kadry, z zachowaniem wysokiego poziomu badań. Jest już przygotowany Pakiet dla Młodej Nauki obejmujący zarządzenia rektorskie i decyzje, który wkrótce zostanie podpisany i wdrożony. Podkreślam ten fakt jako przykład dobrej praktyki. Jednocześnie dziękuję za taką postawę, w której dostrzegam głęboką troskę o przyszłość Uniwersytetu, Waszego Uniwersytetu. Zachęcam także do podobnych działań samorządu doktorantów i studentów. Przykładów zrozumienia i odpowiedzialności jest dużo więcej. Dziękuję Wysokiemu Senatowi, radom wydziałów i związkom zawodowym działającym w naszej uczelni za zrozumienie i akceptację trudnych decyzji, które w ostatnim roku musieliśmy wspólnie podejmować.

Bardzo się cieszę z licznych indywidualnych sukcesów wszystkich naszych koleżanek i kolegów – tytułów, stopni naukowych, grantów badawczych, publikacji i wyróżnień. Jako przykład wymienię tylko osiągnięcie dra Yaroslava Shpotyuka z Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego UR, który otrzymał ostatnio prestiżowe stypendium MNiSW dla młodych naukowców.

Jako aktywa w naszym bilansie otwarcia należy bez wątplenia wymienić:

- 3 kategorie A, które posiadają wydziały: Biotechnologii, Filologiczny i Socjologiczno-Historyczny (mam nadzieję, że dokonane już zmiany strukturalne pozwolą wkrótce na złożenie skutecznych wniosków o powtórną ewaluację w trzech kolejnych jednostkach);
- uprawnienia akademickie – 13 doktorskich (w ostatnim roku „sztuki piękne”) i 5 habilitacyjnych (kolejnych 5 znajduje się na różnych etapach oceny: dyrygentura, matematyka, medycyna, prawo, technologia żywności);
- sukces Uniwersytetu Rzeszowskiego w rankingu/konkursie Research Impact Leaders Awards 2017 organizowanym przez „Perspektywy” i Elsevier. Jako jedyna uczelnia byliśmy nominowani w 3 kategoriach (na 6 możliwych) – nauki medyczne, nauki humanistyczne, nauki rolnicze, a w 2 ostatnich wygraliśmy;

- wysoką, choć nie do końca jeszcze satysfakcjonującą efektywność naukową (w kryterium tym, w ostatnim rankingu „Perspektywy”, awansowaliśmy na 24 miejsce, zaś w zakresie publikacji zajęliśmy 26 miejsce);
- innowacyjne rozwiązania służące komercjalizacji badań – np. Spółka Celowa Inventur sp. z o.o i Biobank Uniwersytetu Rzeszowskiego zajmujący się kolekcjonowaniem materiału biologicznego i gromadzeniem danych opisujących ten materiał;
- duże zainteresowanie naszą ofertą edukacyjną – w ostatniej rekrutacji prowadzonej na 57 kierunkach (w tym po raz pierwszy: agroleśnictwo, logistyka w sektorze rolno-spożywczym, finanse i rachunkowość, polonistyka stosowana, komunikacja międzykulturowa) przyjęto 6644 osoby na studia I i II stopnia. Największym zainteresowaniem maturzyści obdarzyli (w kolejności malejącej) kierunek lekarski, następnie grafikę, finanse i rachunkowość, a w dalszej kolejności pedagogikę, filologię angielską i dziennikarstwo. Planowana ogólna liczba studentów w roku akademickim 2018/2019 wynosi (stan na 27.09) 18 445, w tym 14 615 na studiach stacjonarnych;
- kadre akademicką – Uniwersytet zatrudnia 2120 osób, w tym 1314 nauczycieli (109 profesorów, 262 doktorów hab., 667 doktorów i 276 magistrów);
- pozyskanie wielomilionowych kwot – 21 mln zł na realizację różnych programów inwestycyjnych, restrukturyzacyjnych i dydaktycznych (największy z nich to „Jednolity program zintegrowany Uniwersytetu Rzeszowskiego – droga do wysokiej jakości kształcenia” – kwota 8,9 mln zł), 58 mln zł na programy inwestycyjne (w tym 48,3 mln na Podkarpackie Centrum Lekkoatletyczne, a dalsze 13,5 mln to wnioski oczekujące na podpisanie umów). W tym miejscu należy wspomnieć o przygotowaniu dokumentu „Wieloletni program inwestycyjny Uniwersytetu Rzeszowskiego na lata 2018–2025”, który jest podstawą naszych starań o środki inwestycyjne m.in. na szpital uniwersytecki.

Z kronikarskiego obowiązku, a zarazem z wielką satysfakcją i gorącymi podziękowaniami dla organizatorów i uczestników należy odnotować bardzo liczne przedsięwzięcia i imprezy:

- organizowane przez Biuro Karier – 10. Uniwersyteckie Targi Pracy, Targi Pracy Absolwent Talent Days oraz z ostatniego tygodnia – Akademickie Targi Pracy współorganizowane z redakcją „Perspektyw”;
- wpisane już w krajobraz naszego miasta kolejne „kultURalia”;
- liczne koncerty, spektakle i wystawy – przez obecność i aktywność Wydziałów Muzyki i Sztuki, a także teatru „Scena Propozycji”, zespołu Resovia Saltans i Chóru Akademickiego Uniwersytet Rzeszowski wypełnia swoją misję kulturotwórczą;
- przedsięwzięcia sportowe i działalność AZS – liczne medale w akademickich mistrzostwach Polski; zajęcia I miejsca wśród uczelni podkarpackich w klasyfikacjach – medalowej i generalnej.

Ten, z konieczności skrótowy, przegląd mocnych stron działalności naszego Uniwersytetu wraz z zestawieniem różnych form aktywności pozwala z nadzieją patrzeć w przyszłość, pamiętając jednak o czekających nas wyzwaniach. Wierzę, że zbiorowym wysiłkiem, współdziałaniem, a nade wszystko mądrością i rozsądkiem zapewnimy trwałość i rozwój naszej Alma Mater. Co jest jego istotą? Odpowiedź jest tylko jedna – nauka. **Musi zatem nastąpić zmiana w dotychczasowych priorytetach i przewartościowanie postaw. Obecność w przestrzeni uniwersyteckiej muszą legitymizować przede wszystkim wyniki badań naukowych. Bez nich nie może być mowy o wysokiej jakości kształcenia. Nie jest to tylko idea fix, ale przede wszystkim cel ustawy 2.0. O ile zatem dotychczasowe, rektorskie sugestie mogły być kontestowane (choć oczywiście nie powinny), o tyle duch ustawy i jej szczegółowe przepisy nie pozostawiają nam wyboru.**

Kolejnym pytaniem jest to o istotę nauki. Rzecz jasna nie chodzi tu o naukę w sensie „uczenia się”, ale o „niezwykły byt” (prof. Michał Władysław Grabski, *O nauce w Polsce – zamyślenie*, 2015), prowadzący do istotnych odkryć, formułowania nowych twierdzeń i wniosków. Nauka jest elitarna i konserwatywna, od zawsze opierająca się na autorytetach. Tymczasem nasza współczesność (XXI wiek z Internetem i jego rozlicznymi portalami) kształtuje zupełnie inny obraz i premiuje postawy, który sprowadzają się do deprecjonowania autorytetów. Efektem jest „płytkość” powszechnej wiedzy, nieumiejętność odróżnienia prawdy od półprawdy czy nawet fałszu, pojawienie się pseudonaukowych teorii. Jako przykład z własnego, archeologicznego podwórka mogę przytoczyć robiące zdumiewającą karierę brednie o prehistorycznej „wielkiej Lechii”. Bez autorytetu „mistrzów” nie ma mowy „o formowaniu”. Tu przywołam właśnie autorytet cytowanego już profesora Grabskiego:

„Termin ten [formowanie] został w praktyce naszego życia naukowego całkowicie zapomniany. Przypomnę więc, że oznacza on element procesu wychowawczego, polegający na kształtowaniu u ucznia przekonań i pożądanego systemu wartości. Jeżeli w nauce potrzebne jest istnienie relacji mistrz–uczeń, to właśnie dlatego, że tworzy ona warunki do intelektualnego formowania młodego adepta nauki i przekazywania mu właściwych nauce postaw i wartości [...] Anonimowo można na pewno wykształcić sprawnego pracownika naukowego, masowo produkującego wyniki za pomocą zaawansowanych technik badawczych, nie ukształtuje się jednak uczonego, który będzie świadomie dbał o to, aby nauka pozostała drogą do poszukiwania prawdy”. (prof. M.W. Grabski, *O nauce w Polsce – zamyślenie*).

Na Uniwersytecie Rzeszowskim na studia w roku akademickim 2018/2019 przyjęto 6644 osoby.

Na zdjęciu immatrykulacja studentów pierwszego roku

W tym kontekście niepokoi czytelnie w Ustawie 2.0 zagrożenie systematycznej redukcji profesury w jej tradycyjnym rozumieniu na rzecz sprawnych „naukowych urzędników”, legitymujących się jedynie doktoratem (nb. całe środowisko jest zgodne, że coraz słabszym) i stanowiskiem profesorskim w uczelni. To jest ślepa uliczka, z której trudno będzie wrócić na właściwą drogę.

SZANOWNNI PAŃSTWO, DRODZY STUDENCI!

Czekający nas okres zmian i przekształceń w zasadzie nie dotyczy studentów. Nie powinien on w żaden sposób wpłynąć na sprawność studiowania, a akcentowane dziś pierwiastki projakościowe z pewnością będą korzystne dla podwyższenia poziomu zdobywanej w Uniwersytecie Rzeszowskim wiedzy i umiejętności. Bardzo proszę o to, aby organizacje studenckie i doktoranckie były twórcze w trakcie dyskusji nad nowym modelem naszej uczelni. Głos studentów mających precyzyjnie sformułowane aspiracje i oczekiwania jest tu niezbędny i z pewnością będzie wysłuchany.

Bardzo gorąco i z wielką przyjemnością witam wszystkich studentów, którzy po raz pierwszy wstępują dziś w mury naszej Alma Mater. Gratuluję dobrego wyboru, zapewniając, że dołożymy wszelkich starań, aby studiowanie było prawdziwą intelektualną przygodą. Życzę spełnienia oczekiwań i twórczej obecności w przestrzeni akademickiej naszego miasta.

Niech ten nowy rok akademicki i nasza „dorosłość” sprzyjają nam w realizacji wszystkich zamierzeń i pozwolą przeprowadzić Uniwersytet przez trudny, ale niezbędny czas koniecznej reformy. *Quod bonum felix faustum fortunatumque sit!*

Fot. M. Świącicki

LUDWIK
BOROWIEC

LAUR UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO DLA NAUCZYCIELI AKADEMICKICH

Tradycyjnie podczas inauguracji roku akademickiego wyróżniono dwóch zasłużonych nauczycieli akademickich: prof. dr. hab. **Markowi Olbrychtowi** (z Wydziału Socjologiczno-Historycznego) wręczono Laur Naukowy, a dr. hab. **Janowi Olszewskiemu**, prof. UR (z Wydziału Prawa i Administracji) Laur Dydaktyczny Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Prof. dr. hab. Marek Olbrycht specjalizuje się w historii starożytnej, historii i kulturze krajów Orientu (zwłaszcza Iranu), archeologii śródziemnomorskiej i krajów Azji Zachodniej i Środkowej. Na prowadzone badania wielokrotnie uzyskiwał stypendia z fundacji DAAD i Humboldta oraz granty z FNP i NCN. W Uniwersytecie Rzeszowskim założył czasopismo „Anabasis. Studia Classica et Orientalia” (2010 r.). Redaktor naczelny tego wydawnictwa. Wiele publikuje w polskich i zagranicznych czasopismach.

Dr hab. Jan Olszewski, prof. UR kieruje Zakładem Prawa Handlowego i Gospodarczego, w ramach którego funkcjonują badawcze zespoły problemowe. Ze względu na podejmowaną tematykę w rzeszowskich seminariach systematycznie uczestniczą goście z zagranicy. Dr hab. Jan Olszewski, prof. UR realizuje liczne granty, a uzyskane wyniki prezentuje podczas międzynarodowych konferencji i zagranicznych wyjazdów. Wiele publikował o gospodarce USA i krajów Unii Europejskiej. Dokonał analizy porównawczej prawa polskiego i prawa Wspólnot Europejskich w zakresie prawa antymonopolowego. Należy do prestiżowych krajowych i zagranicznych organizacji naukowych, współpracuje z czasopismami o zasięgu międzynarodowym. W ostatnich latach obok badań naukowych koncentruje swoją działalność na pracach eksperckich.

Fot. M. Świąćicki

Prof. dr. hab. Marek Olbrycht

Prof. dr. hab. Sylwester Czopek – rektor UR wręcza dr. hab. Janowi Olszewskiemu, prof. UR Laur Dydaktyczny

WYRÓŻNIENI MEDALAMI KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ

Podczas tegorocznej inauguracji nowego roku akademickiego długoletni i zasłużeni pracownicy Uniwersytetu Rzeszowskiego zostali wyróżnieni Medalami Komisji Edukacji Narodowej. Odznaczenia wręczali: **prof. Sylwester Czopek** – rektor UR i **Małgorzata Rauch** – podkarpacki kurator oświaty. Medale otrzymali:

prof. dr hab. Tadeusz BŁOŃSKI
prof. dr hab. Grzegorz OLIWA
dr hab. Agnieszka DOBOSZ-BRUCHNAŁSKA, prof. UR
dr hab. Justyna DRZAŁ-GRABIEC
ks. dr hab. Andrzej GARBARZ, prof. UR
dr hab. Wiesław GRZEGORCZYK, prof. UR
dr hab. Urszula KOPEĆ, prof. UR
dr hab. Jolanta LENART, prof. UR
dr hab. Krystyna LEŚNIAK-MOCZUK, prof. UR
dr hab. Agata PIERŚCIENIAK, prof. UR

dr hab. Olga POPOWICZ, prof. UR
dr hab. Dorota SANKOWSKA, prof. UR
dr inż. Anna AUGUSTYŃSKA-PREJSNAR
dr Robert BAŃK
dr Aneta BYŁAK
dr Kazimierz CYRAN
dr Dorota JANKOWSKA
dr Beata KASPRZYK
dr Marta KAWA
dr inż. Justyna KOC-JURCZYK

dr Maria KOSSAKOWSKA-MARAS
dr Ewa KUKUŁA
dr Agnieszka MAJKA
dr Wojciech MOTYKA
dr Anna NIZIOŁ
dr inż. Tomasz OLBRYCHT
dr Grzegorz PĄCZKA
dr Grzegorz PRZYSADA
dr Ewelina RABIEJ
dr Maria SARAMA
dr Miłosz SZCZUDŁO
dr Anna ŚNIEGULSKA

dr Krzysztof UŚCIEŁOWSKI
dr Alina WALENIA
dr Jolanta WOJNAR
dr Justyna WYSZYŃSKA
dr inż. Grzegorz ZAGUŁA
dr Jolanta ZWOLIŃSKA
mgr Maria CYRANKOWSKA
mgr Wiesław GOŁDA
mgr Marzena GORCZYCA-BLOK
mgr Roman KADYJEWSKI
mgr Jacek KRAWCZYK
mgr inż. Omonigho OHIMOR

Fot. M. Święcicki

WŁODZIMIERZ
MĘDRZECKI*

ŚWIĘTOWANIE 11 LISTOPADA – PATRIOTYCZNY OBOWIĄZEK CZY WYRAZ OBYWATELSKIEJ TOŻSAMOŚCI?

Tekst wykładu inaugurującego rok akademicki 2018/2019
w Uniwersytecie Rzeszowskim

Obowiązkiem każdego, kto pragnie zasłużyć na miano Człowieka Myślącego, jest zachowanie życzliwego, ale pryncypialnego krytycyzmu wobec otaczającej go rzeczywistości. Przy takiej postawie rozmaite akademie, uroczyste obchody i jubileusze, które z natury rzeczy służą afirmacji wydarzeń, osób lub instytucji, nie tylko mogą, ale często wręcz powinny skłaniać do zachowania rezerwy wobec urzędowego entuzjazmu. Obecni w tej auli mieszkańcy galicyjskiego zakątka gaju Akademii z pewnością rozumieją to szczególnie dobrze.

Kolejne uroczystości dla uczczenia setnej rocznicy odzyskania niepodległości naszej ukochanej Ojczyzny dają aż nadto powodów do formułowania kąśliwych uwag i ripost. Jeśli słuchamy uważnie oficjalnych wykładów i referatów dla upamiętnienia, to stwierdzamy, że lista wymienianych sukcesów jest dość krótka i powtarzalna – powszechny obowiązek szkolny, XVIII bitwa decydująca o losach świata, Gdynia, Korpus Obrony Pogranicza, Centralny Okręg Przemysłowy, lux torpeda... I oczywiście wychowanie państwowe dzieci i młodzieży,

dzięki któremu mogliśmy wysłać do walki z III Rzeszą nawet dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Aż się prosi, by zacząć grymasić. Bo oczywiście w roku 1918 i następnych latach nie było tak, jak chcieliby okolicznościowi chwalczy – superpatriotycznie, łatwo i przyjemnie, od sukcesu do sukcesu.

Spójrzmy choćby na sprawy szkolne. W pierwszych latach niepodległości nauczyciele (poza galicyjskimi rzecz jasna) mieli więcej entuzjazmu niż kompetencji. Potem z nauczycielami było lepiej, ale brak funduszy na płace i rozbudowę infrastruktury sprawiały, że poziom scholaryzacji w latach 30. spadał zamiast rosnąć. I do 1939 r. pozostały całkiem spore okręgi bezszkolne.

W sierpniu roku 1920 bohaterstwo ratowaliśmy się z opresji, w którą być może (specjaliści dyskutują w tej kwestii) wpakowaliśmy się na własne życzenie.

Centralny Okręg Przemysłowy raczej rozpoczęliśmy, niż zbudowaliśmy, a ogólny rachunek gospodarczy dwudziestolecia jest bardzo niejednoznaczny.

Korpus Obrony Pogranicza dobrze strzegł granicy, ale już jego wpływ na postawy miejscowej ludności wobec państwa i władzy może być oceniany bardzo różnie. Rekatolicyzacja mieszkańców Hrynek może być nie tylko symbolem błędów w polityce narodowościowej, ale i dowodem, że wojsko wychodziło zbyt daleko poza sprawy wojskowe.

Nawet kursowanie lux torpedy z Warszawy do Łodzi zostało bezterminowo zawieszona z powodu notorycznych spóźnień spowodowanych awariami.

Gdy zaś chodzi o bezpośredni udział dzieci w wojnach dorosłych, to w moim przekonaniu pomnik Małego Powstańca – dziecko w ogromnym hełmie i z pistoletem maszynowym, który stoi pod murami Starego Miasta w Warszawie, jest w tej samej mierze przypomnieniem bezprzykładnego poświęcenia dla Ojczyzny, co oskarżeniem dorosłych, którzy nie potrafili chronić dzieci przed bezpośrednim doświadczeniem wojny.

Po takich korektach na liście bezwzględnych sukcesów pozostaje nam jedynie rozbudowa Gdyni plus „Batory”. No i rozpracowanie „Enigmy”.

Tymczasem równoległe do listy osiągnięć można zbudować dowolnie długą – niepowodzeń i porażek. Za sprawą niewydolnej gospodarki poziom życia zdecydowanej większości obywateli był bardzo niski aż po rok 1939. Zapewne przechowuje to tradycja rodzinna, przynajmniej niektórych rodzin Rzeszowskiego. Bezrobocie było straszliwą plagą i w mieście, i w przeludnionej wsi. Wielkie konflikty społeczne – jak choćby zakończone licznymi ofiarami śmiertelnymi starcia uliczne w Krakowie i we Lwowie w 1936 r. oraz trwające przez całe lata 30. niepokoje na wsi – pokazywały, że głód sprawiedliwości społecznej pozostawał niezaspokojony, a władze nie wahały się używać broni palnej do pacyfikacji swych obywateli. Bez różnicy wyznania i narodowości. Złotą legendę Drugiej Rzeczypospolitej konstruowaną poprzez mechaniczne powtarzanie tradycyjnej „listy osiągnięć” nadzwyczaj łatwo weryfikować negatywnie.

Jako przedstawiciel tak zwanego krytycznego nurtu polskiej historiografii Drugiej Rzeczypospolitej spotykam się z pytaniami – po co szukać dziury w całym? Dlaczego odbierać najstarszym i najmłodszym mieszkańcom naszego kraju dumę z COP-u i KOP-u. Przecież w ostatecznym rachunku pozytywne znaczenie wspomnianych osiągnięć pozostaje niekwestionowalne. Polski kodeks karny z 1932 r. może być do dziś znakomitą wizytówką naszej myśli prawniczej. Nawet jeśli praktyka sądownictwa nieco odbiegała od jego założeń. Moi rozmówcy nie kwestionują zresztą istnienia drugiej strony medalu. Moi rozmówcy sugerują, że jest uprawnione, by przy okazji Jubileuszu raczej eksponować zasługi, zostawiając szczegółowy rozbiór i krytykę na dzień powszedni.

Jestem przekonany, że w takiej postawie tkwi poważne niebezpieczeństwo. Jego istotą jest kreowanie nieprawdziwego obrazu rzeczywistości. Połączone z pokusą jego kontynuacji. Skoro na akademii rocznicowej dostrzegliśmy dumę uczniów z sukcesów lux torpedy, to po co im zaraz potem mówić, że nie wytrzymała normalnej eksploatacji? Więc odkładamy to, co należałoby powiedzieć po przecinku, na później. A później już do tego nie wracamy, bo nie ma potrzeby...

Stosowanie podziału na czas afirmacji i czas rzeczywistości w odniesieniu do przeszłości sugeruje, że także współczesną rzeczywistość możemy w pewnych momentach opisywać, abstrahując od jej ciemniejszych stron. A to jest już bardzo niebezpieczne i dla jednostek, i dla zbiorowości.

Kwestionowanie i dekonstrukcja pozytywnej mitologii nie oznacza oczywiście automatycznego skoncentrowania się na ciemnych stronach przeszłej czy obecnej rzeczywistości, ale ma służyć prawdzie – tworzeniu obrazu, w którym paleta barw ma oddawać możliwie wierne oglądaną rzeczywistość współczesną i historyczną.

Jak na takiej drodze szukać prawdy, którą można dzielić się na sto lat polskiej niepodległości bez obawy, że jest to okazjonalne wyciąganie najsmakowitszych kąsków z historycznego gulaszu? Przede wszystkim nie dzielić sztucznie historii na okresy. Większość znanych mi obchodów stulecia niepodległości zakłada mówienie o tak zwanym okresie odbudowy państwa, czyli latach 1918–1923. Zdarzają się także scenariusze obejmujące całe dwudziestolecie międzywojenne. Tymczasem proces odbudowy państwa polskiego po ponad stuletnim nieistnieniu trwa nieprzerwanie po dziś dzień. Nikogo nie dziwi opinia historyka, że kształtowanie demokracji szlacheckiej w Polsce trwało przynajmniej 250 lat (od prawodawstwa Kazimierza Wielkiego do pierwszego bezkrólewia). Tak samo trzeba patrzeć na tworzenie się nowej Polski, która po 1918 r. do dziś szuka swojej formuły jako nowoczesne państwo i społeczeństwo, uczestnik wspólnoty międzynarodowej (w tym swego miejsca na mapie i formuły terytorialnej).

Z tej perspektywy kolejne epoki historyczne – dwudziestolecie międzywojenne, druga wojna światowa, okres 1945–1989 i epoka III Rzeczypospolitej – to inte-

gralnie ze sobą połączone etapy na drodze do tworzenia nowej, ale budowanej na fundamentach Rzeczypospolitej Obojga Narodów Polski.

Podjmując refleksję nad Listopadem 1918 r., nie należy pytać: „jak nasi dzielni przodkowie odbudowali Polskę w 1918 r.?”, ale postawić trzeba pytanie o wiele szersze: „jak na dzień dzisiejszy przedstawia się ocena sposobu wykorzystania szansy, jaką otrzymaliśmy od historii przed stu laty?”. Szansy odzyskania podmiotowości i powrotu na mapę Europy po z górą stu latach nieobecności.

Odpowiedź wedle stanu na październik 2018 wydaje się jednoznacznie pozytywna.

W przededniu listopada 1918 r. ziemie polskie były terytorium na styku Rosji, Niemiec i Austro-Węgier. W ciągu stu lat Polska stała się krajem, którego suwerenności, sensu i potrzeby istnienia nikt nie próbuje nawet zakwestionować. Co więcej, należy do istotnych państw Unii Europejskiej oraz Paktu Północnoatlantyckiego.

W ciągu stu lat Odrodzona Polska odnalazła zupełnie nową formułę terytorialną i geopolityczną, która daje warunki wszechstronnego rozwoju państwa, społeczeństwa i gospodarki oraz posiada powszechną akceptację społeczności międzynarodowej.

Z kilku odrębnych światów społecznych (od nowoczesnego Śląska po archaiczne Polesie) o innych poziomach i stylach życia oraz bardzo różnych systemach wartości uformowało się jedno społeczeństwo. Oczywiście zróżnicowane pod wieloma względami, ale jednocześnie posiadające jeszcze więcej czynników budujących wspólnotę.

Powstała polska gospodarka narodowa, która w ostatnich dziesięcioleciach zapewniła awans Polski we wszelkich rankingach międzynarodowych, a co ważniejsze, stworzyła warunki do zapewnienia poprawy poziomu i warunków życia wszystkich mieszkańców.

Nie mniej pozytywny, niż na innych polach życia społecznego, pozytywny jest stuletni bilans kultury polskiej.

To wszystko, biorąc pod uwagę, że 100 lat to bardzo mało, co z pewnością potwierdzą nie tylko obecni na tej sali geologowie i archeolodzy. Zaledwie 3–4 pokolenia. I oczywiście nie zmienia wagi wymienionych osiągnięć fakt, że droga do nich nie była łatwa, prosta i przyjemna. Znalazły się na niej – zabójstwo Prezydenta Rzeczypospolitej, przewrót majowy, wielki kryzys gospodarczy, druga wojna światowa i będące jej konsekwencją zmiany terytorialne i geopolityczne, czas PRL i uczestnictwa w obozie „krajów demokracji socjalistycznej”, najrozmaitsze wstrząsy związane z wyłanianiem się nowego świata po przełomie 1989 r. i nowojorskiego zamachu z 11 września 2001 r. My Polacy, jako wspólnota narodowo-państwowa, daliśmy sobie z tym radę. Z kolejnych doświadczeń i popełnianych błędów potrafiliśmy, i sądzę, że nadal potrafimy, wyciągać pozytywne wnioski.

Nie sposób nie zadać w tym miejscu pytania – co sprawiło, że wielką szansę otrzymaną od historii czy Opatrzności potrafiliśmy jako naród wykorzystać? Z pewnością odpowiedzi na tak sformułowaną kwestię może być wiele. Moim zdaniem zadecydowały o tym

przede wszystkim dwa czynniki. Pierwszy – to niezwykle, masowe, zaangażowanie Polaków w sprawy swego kraju. W pierwszych miesiącach i latach niepodległości aparat państwowy był bardzo słaby, brakowało mu kompetentnych ludzi, jak i niezbędnej dla funkcjonowania każdej wielkiej struktury rutyny. Polska stawiała się i krzepła z dnia na dzień dzięki temu, że rzesze bezimiennych pracowników i przedsiębiorców na różnych szczeblach i w różnych miejscach nie czekały na polecenia z góry, ale pracowały do upadłego i podejmowały niezbędne decyzje na własną odpowiedzialność. W ten sposób byliśmy zdolni toczyć wojnę polsko-ukraińską zanim jeszcze powstała armia, przejąć w 1920 r. Pomorze z rąk niemieckich, niemal z tygodnia na tydzień budować system polskiej oświaty powszechnej. Podobną mobilizację obserwowaliśmy po zakończeniu drugiej wojny światowej, kiedy to niezależnie od burz geopolitycznych społeczeństwo polskie z niezwykłą energią przystąpiło do odbudowy państwa i życia gospodarczego. I z nie mniejszym entuzjazmem moje pokolenie (choć oczywiście nie tylko) budowało zręby Trzeciej Rzeczypospolitej.

Rzeszów może być dobrym przykładem potencjału i inwencji twórczej naszego społeczeństwa. Choć powstał dawno, pod wieloma względami jest rówieśnikiem niepodległości i rozwija się w rytmie zgodnym z przemianami całego kraju.

Drugi czynnik, bez którego nasz narodowy sukces nie byłby możliwy, wydaje się niezależny od człowieka, ale bez niego upadają najpotężniejsi. A mianowicie w ciągu ostatnich stu lat Polacy mieli sporo szczęścia. Udało się uniknąć najgorszego w czasie obu wojen światowych, za komunizmu byliśmy najweselszym barakiem w obozie, a Rzeszów w ruinie z 2015 r. prezentował się całkiem nieźle.

W kontekście wszystkiego co powiedziałem konkluzja mojego wykładu nie będzie zaskakująca. Także jeśli będziemy pamiętali o wszystkich ciemnych stronach naszej historii, naszych słabościach i potknięciach. Potrafimy nie tylko w momentach mobilizacji osiągać prawdziwą wielkość, działać racjonalnie i efektywnie. Nasza pozytywna praca nad budowaniem państwa trwa sto lat i daje dobre rezultaty. Jest to jednocześnie powód do dumy i zobowiązanie. Nie dla rządzących. Dla nas wszystkich.

Fot. M. Świącicki

***Prof. dr hab. Włodzimierz Mędrzecki** kieruje Zakładem Historii Społecznej XIX i XX wieku w Instytucie Historii Polskiej Akademii Nauk. Koncentruje się na badaniach przemian społeczno-kulturowych społeczeństwa polskiego w 2. połowie XIX i 1. połowie XX wieku oraz przebiegu procesów narodotwórczych na obszarach dawnej Rzeczypospolitej Szlacheckiej. Obecnie pracuje nad propozycją nowej syntezy społeczeństwa Drugiej Rzeczypospolitej, która podsumowuje wyniki kilkuletniego projektu badawczego oraz nad monografią poświęconą roli inteligencji w życiu społecznym i kulturze Drugiej Rzeczypospolitej.

LUDWIK
BOROWIEC

PROFESURA NA WYDZIALE MEDYCZNYM

21 czerwca br. prezydent Andrzej Duda wręczył profesorską nominację dr. hab. BARTOSZOWI KORCZOWSKIEMU, prof. UR, nauczycielowi akademickiemu na Wydziale Medycznym Uniwersytetu Rzeszowskiego. Absolwent Akademii Medycznej w Lublinie stopień doktora nauk medycznych uzyskał w 1998 r., stopień dra hab. w 2006 r.

Prof. B. Korczowski jest specjalistą w dziedzinie pediatrii i gastroenterologii. W Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim nr 2 w Rzeszowie, na Oddziale Pediatrii pełnił kolejno funkcje: asystenta (od 1999 r.), starszego asystenta, zastępcy ordynatora i ordynatora (od 2008 r.). Od roku 2012 kieruje I Kliniką Pediatrii i Gastroenterologii Dziecięcej.

Od 1999 adiunkt, a od 2006 prof. nadzwyczajny w Instytucie Fizjoterapii UR. Od roku 2012 prodziekan ds. nauki Wydziału Medycznego. Od roku 2009 pracu-

je w uniwersyteckiej komisji bioetycznej. Na Wydziale Medycznym prowadzi zajęcia z pediatrii dla studentów dwóch kierunków: lekarskiego oraz fizjoterapii.

Prof. B. Korczowski jest autorem 95 prac w czasopiśmie naukowych i 103 doniesień zjazdowych. Był promotorem 4 doktorów nauk o zdrowiu oraz wielu prac magisterskich i licencjackich. Pełnił funkcję recenzenta w 5 przewodach doktorskich oraz kierownika specjalizacji 7 lekarzy w dziedzinie pediatrii i gastroenterologii dziecięcej.

W Uniwersytecie Rzeszowskim jest członkiem komitetu naukowego „European Journal of Clinical and Experimental Medicine”. Recenzent prac kierowanych dla redakcji: „Pediatrics”, „European Journal of Pediatrics”, „PLoS one”, „Expert Review of Clinical Pharmacology”, „Pediatrii Polskiej”, „Przeglądu Pediatrycznego” oraz „Acta Biochimica Polonica”.

Jest żonaty – żona Elżbieta jest kardiologiem. Mają dwóch synów: osiemnastoletniego Michała i jedenastoletniego Filipa.

Fot. Kancelaria Prezydenta RP

Dr hab. Agnieszka Hoszowska-Jabłońska

Dr hab. AGNIESZKA HOSZOWSKA-JABŁOŃSKA jest absolwentką Akademii Muzycznej w Krakowie (1994 r.) w klasie fortepianu prof. dra hab. Jerzego Tosika-Warszawiaka i prof. Ewy Bukojemskiej oraz w klasie kameralistyki prof. Janiny Baster. Sztukę pianistyczną doskonaliła na międzynarodowych kursach mistrzowskich w Wiedniu, Zurychu i Feldkirch, pracując z wybitnymi autorytetami, takimi jak m.in. Paul Badura-Skoda, Rudolf Buchbinder i Piotr Paleczny, uzyskując oceny celujące. Uczestniczyła w wielu konkursach międzynarodowych i ogólnopolskich, m.in. w Ogólnopolskim Konkursie o Stypendia Chopinowskie w Warszawie (1987 r.), w Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym w Ettlingen (1988 r.) oraz w Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym w Terni (1990 r.). W 1991 r. otrzymała wyróżnienie za najlepszą partię fortepianu oraz nagrodę specjalną prof. Kaji Danczowskiej w Kameralnym Konkursie W.A. Mozarta w Krakowie. W roku 1996 została laureatką II nagrody na Międzynarodowym Konkursie Duetów Fortepianowych w Rzymie.

Od roku 1994 pracuje na Wydziale Muzyki Uniwersytetu Rzeszowskiego, prowadząc przedmiot fortepian dla studentów kierunku „edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej” oraz na kierunku „instrumentalistyka” (od 2015 r.).

W kwietniu 2000 r., w wyniku przeprowadzonego przewodu artystycznego w Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi, uzyskała kwalifikację I stopnia sztuki muzycznej w zakresie instrumentalistyki. Promotorem był prof. Tadeusz Chmielewski.

Dzieło habilitacyjne stanowiła płyta CD – I.J. Paderewski *Pieśni/Songs*, (sygn. DUX 1246), nagrana w Sali Koncertowej Filharmonii Podkarpackiej dla firmy fonograficznej DUX. Dzieło zawiera wszystkie zachowane pieśni Paderewskiego w oryginalnej obsadzie głosów i oryginalnych tonacjach, bez transpozycji. Artystka wykonuje partie fortepianu. W nagraniu solistami są światowej sławy śpiewacy: Anna Radziejewska – mezzosopran i Karol Kozłowski – tenor. Płyta jest pierwszą tego typu publikacją na rynku fonograficznym i stale zbiera wysoce pochlebne recenzje w kraju i za granicą. W 2017 r. album otrzymał nominację do Nagrody Akademii Fonograficznej Fryderyk 2017 w kategorii: „Album roku-muzyka kameralna”.

W czerwcu 2017 r. dr Agnieszka Hoszowska-Jabłońska uzyskała stopień doktora habilitowanego w Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi.

Dr hab. Agnieszka Hoszowska-Jabłońska jest solistką i kameralistką. Wykonuje recitale i półrecitale solowe, jak również koncerty kameralne z wokalistami oraz instrumentalistami. Akompaniuje również młodym solistom podczas konkursów i festiwali. Koncertuje z powodzeniem w kraju i za granicą (Niemcy, Austria, Węgry, Słowacja, Kanada, Peru, Ukraina). Artystka dokonała również wielu nagrań muzyki klasycznej, m.in. dla studia Raven w Ottawie, dla Polskiego Radia Rzeszów i Telewizji Rzeszów oraz dla Telewizji Lwowskiej. W swym dorobku oprócz płyty z pieśniami Paderewskiego pianistka posiada również płytę CD *Płoną ognie* (2005 r.) z liryką wokalną kompozytorów ukraińskich, gdzie solistką jest Olga Popowicz – sopran oraz nagrania pieśni i arii operowych dla Polskiego Radia Rzeszów (solista Robert Cieśla – tenor).

Dr hab. Agnieszka Hoszowska-Jabłońska jako kameralistka występowała również w ramach Festiwalu Przemyska Jesień (2002 r.), Wielokulturowego Festiwalu

Galicja(2004), Prezentacjach Kultur Pogranicza (2003), Festiwalu Salezjańskie Lato (2009) oraz w ramach cyklu koncertów FIL-KAMERALIA (2016). Była wielokrotną akompaniorką na Międzynarodowych Kursach Muzycznych im. Z. Brzewskiego w Łańcucie, Międzynarodowym Kursie Interpretacji Wokalnej w Przemyślu (2004) oraz Międzynarodowym Kursie Interpretacji Polskiej i Ukraińskiej Muzyki Wokalnej w Przemyślu (2005).

Artystka posiada w repertuarze utwory od baroku do współczesności. W kręgu jej zainteresowań stałe miejsce zajmuje jednak muzyka polska: F. Chopina i I.J. Paderewskiego.

Jako kameralistka specjalizuje się w wykonawstwie muzyki wokalnej. Współpracuje od wielu lat z uznanymi śpiewakami: Anną Radziejewską, Katarzyną Kuncio, Olgą Popowicz, Elżbietą Drążek-Barcik, Karolem Kozłowskim, Robertem Cieślą, Ryszardem Cieślą i Jackiem Ściborem.

Dr hab. Agnieszka Hoszowska-Jabłońska nie tylko koncertuje i uczy studentów, ale także wielokrotnie oceniała innych na ważnych konkursach(to nie to samo co festiwal). Była jurorem VI Ogólnopolskiego Konkursu Interpretacji Muzycznej w Krasiczynie (2012 r.), VIII Międzynarodowego Konkursu Interpretacji Muzycznej (2014 r.), jak również dwukrotnie jurorem konkursu pianistycznego „Wiosenne spotkania pianistyczne” w Kolbuszowej. Wielokrotnie zasiadała także w jury konkursów szkolnych organizowanych przez ZSM nr 1 w Rzeszowie. Od roku 2001 jest ekspertem Ministerstwa Edukacji Narodowej.

HABILITACJA NA WYDZIALE MUZYKI

Dr hab. Maciej Kanikuła

MACIEJ KANIKUŁA urodził się w Krakowie. Jest absolwentem Wydziału Instrumentalnego tamtejszej Akademii Muzycznej. Studia ukończył w 1986 roku w klasie fortepianu prof. Jerzego Łukowicza. Doskonalił swe umiejętności podczas kursów mistrzowskich w Dusznikach-Zdroju, w Weimarze i Annecy. Pracował tam pod kierunkiem znakomitych artystów: Wiktora Mierżanowa, Bernarda Ringisse-na oraz Eliane Richepin. W roku 1991 został asystentem w Katedrze Wychowania Muzycznego rzeszowskiej WSP. Doktorat w dziedzinie sztuki muzycznej w zakresie instrumentalistyki otrzymał w 1999 r. po przewodzie przeprowadzonym w Akademii Muzycznej w Łodzi. Stopień doktora habilitowanego sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka otrzymał uchwałą Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Poznaniu w 2018 r.

Koncertował w kraju i za granicą (Francja, Niemcy, Węgry, Bułgaria). Dawał recitale fortepianowe, występował z orkiestrą jako solista oraz jako kameralista. W repertuarze dra hab. Macieja Kanikuły znajdują się utwory od epoki baroku po współczesność. Ma w dorobku nagrania płytowe: *Barokowe sonaty fletowe* (z dr Anitą Lehmann), *Koncerty fortepianowe J.S. Bacha* (z zespołem Kameraliści Rzeszowscy) oraz dla radiofonii. Od października pracuje na stanowisku profesora nadzwyczajnego UR.

Dr hab. Wioletta Kochmańska

WIOLETTA KOCHMAŃSKA jest absolwentką kierunku filologia polska, ze specjalnością nauczycielską w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Rzeszowie. Od początku pracy zawodowej jest związana z Uniwersytetem Rzeszowskim (wcześniej z WSP w Rzeszowie). Początkowo (od 1995 r.) była asystentem w Zakładzie Polszczyzny Historycznej i Dialektologii, a od roku 1999 w Zakładzie Współczesnego Języka Polskiego (od 09. 2002 r. – w Zakładzie Języka Polskiego), w którym kontynuowała zatrudnienie, awansując w 2006 r. na stanowisko adiunkta. Od roku 2017 jest starszym wykładowcą. Tytuł doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa uzyskała w 2005 r. na Uniwersytecie Rzeszowskim na podstawie rozprawy *Język audycji telewizyjnej dla młodzieży na podstawie badań cyklu „Rower Błażeja”*, napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Kazimierza Ożoga.

W roku 2018 Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów nadała Wioletcie Kochmańskiej tytuł doktora habilitowanego w zakresie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo. Podstawą było osiągnięcie naukowe zatytułowane *Sport w mediach – ujęcie lingwistyczne*, które stanowiło spójne (ze względu na temat) i wieloaspektowe (ze względu na przyjęty punkt oglądu) przedstawienie tematu. W sferze podjętych badań znalazły się analizy dotyczące leksyki, aksjologii, struktury i genologicznego opisu. Badaczka uwzględniła też perspektywę komunikacyjną i tę związaną z rekonstruowaniem obrazów kreowanego w przekazach świata i jego podmiotów. Przyjęte perspektywy skutkowały doбором różnorodnych metodologii badawczych, które dla sfery mediolingwistycznej nie zostały jeszcze wyczerpująco opisane. Stąd w szczegółowych realizacjach pojawiły się propozycje nowatorskich rozwiązań.

W sferze zainteresowań naukowych dr hab. Wioletty Kochmańskiej, których efektem są publikacje zamieszczane w monografiach – autorskiej, wieloautorskich i czasopismach, mieszczą się zagadnienia dotyczące współczesnej polszczyzny, zmian i zjawisk w niej zachodzących, zwłaszcza badania języka mediów. Domenę jej badań stanowią analizy obejmujące szeroko pojęty dyskurs medialny i antropologiczno-kulturowy.

Dr hab. Wioletta Kochmańska jest współredaktorem dwóch monografii problemu, organizatorem konferencji naukowych oraz członkiem TMJP i SES. Przewodziła zajęcia zarówno z przedmiotów historycznojęzykowych, jak i ćwiczenia, konwersatoria i wykłady z przedmiotów związanych ze współczesnym językiem polskim, w tym: gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego, kultura języka polskiego, lingwistyka tekstu, język reklamy/język promocji i reklamy, współczesny język polski, podstawy językoznawstwa ogólnego, stylistyka praktyczna, metodologia badań językoznawczych, warsztat polonisty, wykład monograficzny, społeczna rola mediów, językowa i stylistyczna analiza tekstu. Była opiekunem praktyk studenckich, promotorem i recenzentem 74 prac dyplomowych (w tym wyróżnianych przez instytutową komisję), przewodniczyła kołu naukowemu, podejmowała inicjatywy współpracy ze środowiskiem, realizując działalność popularyzatorską (np. LO w Dębicy, Starostwo Jarosławskie, Biblioteka Publiczna w Krośnie). Systematycznie uczestniczy w sesjach naukowych organizowanych w kraju i za granicą. Od kilku lat jest członkiem Wydziałowej Komisji Jakości Kształcenia.

Dr hab. Małgorzata Martynuska

MAŁGORZATA MARTYNUSKA uzyskała stopień magistra na kierunku kulturoznawstwo w zakresie studiów amerykańskich w Ośrodku Studiów Amerykanistycznych Uniwersytetu Warszawskiego. W roku 2007 obroniła doktorat, który przygotowała w Instytucie Amerykanistyki i Studiów Polonijnych Uniwersytetu Jagiellońskiego pod kierunkiem prof. dr. hab. Adama Walaszka. Pracuje w Instytucie Filologii Angielskiej od 1999 r. (na stanowisku asystenta), a od 2007 r. na stanowisku adiunkta.

Zainteresowania badawcze M. Martynuski dotyczą antropologii kulturowej, procesów akulturacji, transkulturacji, hybrydyzacji, kreolizacji, synkretyzmu, latinizacji, pan- etniczności oraz globalizacji. W swoich pracach analizuje liczne mniejszości etniczne zamieszkujące Stany Zjednoczone, a w szczególności Amerykanów pochodzenia latynoskiego w kontekście trendów globalnych i ruchów migracyjnych, które wywołują przemiany kultur lokalnych. Badania dotyczą rewitalizacji kultur etnicznych, komercjalizacji form kulturowych i tworzenia się społeczeństwa pan- etnicznego o zasięgu ponadregionalnym i transkontynentalnym. Zajmuje się też interdyscyplinarną dziedziną tzw. *Food Studies*, łączącą antropologię jedzenia z wiedzą popularnonaukową i analizującą związki pomiędzy żywnością a społeczeństwem. Bada wpływy diaspory meksykańskiej i kubańskiej na amerykańską kuchnię regionalną. Inne analizowane przez M. Martynuskę zjawisko to „tropikalizm”, który stał się nieodłącznym atrybutem ikonografii dotyczącej Latynosów, popularyzowanej przez amerykańskie media i kulturę popularną. Ma też szereg publikacji na temat reprezentacji etnicznych w kinie amerykańskim poruszających problematykę konfliktów w amerykańskich obszarach metropolitarnych, stereotypów etnicznych oraz procesu kształtowania się tożsamości imigrantów poprzez wpływy ze strony środowiska etnicznego i amerykańskiego.

Dr hab. M. Martynuska jest członkiem Polskiego Towarzystwa Amerykanistycznego i Europejskiego Towarzystwa Amerykanistycznego, a jej publikacje wpisują się w cykl dotyczący zjawiska wielokulturowości w Stanach Zjednoczonych. Jest autorką dwóch monografii: *Imigrantki w społeczeństwie amerykańskim: porównanie przypadku irlandzkiego i włoskiego, 1880–1930* oraz *The Cultural Hybridity of Mexican Americans*. Rezultaty jej badań zostały przedstawione w cyklu prac opublikowanych w czasopiśmie recenzowanych („International Review of Social Research”, „Sociology Study”, „Ostrava Journal of English Philology”, „Journal of Language and Cultural Education, Ad Americam”) oraz w rozdziałach monografii następujących wydawnictw: Palgrave Macmillan, Cambridge Scholars Publishing i Peter Lang. Dotychczas uczestniczyła w 14 konferencjach w Polsce i 12 za granicą (Wielka Brytania, Niemcy, Portugalia, Hiszpania, Włochy, Rumunia, Węgry, Czechy i Słowacja). Dwukrotnie otrzymała grant badawczy Clifford and Mary Corbridge Trust, Robinson College, Cambridge University (w r. 2012 i 2016). W roku 2013 odbyła staż zagraniczny w Texas State University w San Marcos.

M. Martynuska prowadzi w Instytucie Filologii Angielskiej następujące kursy: kulturoznawstwo krajów obszaru anglojęzycznego, realoznawstwo krajów anglosaskich oraz społeczeństwo amerykańskie. Wypromowała wielu magistrów i licencjatów. Była również promotorem pomocniczym w przewodzie doktorskim otwartym na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Rzeszowskiego. Od roku 2012 jest koordynatorem programu „Erasmus plus” w Instytucie Filologii Angielskiej. W ramach programu „Erasmus” przeprowadziła wykłady gościnne na następujących uczelniach: Universidad de Castilla-la Mancha, Ciudad Real, Hiszpania (2009), Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen, Kortrijk, Belgia (2010), University of Presov, Słowacja (2012).

24 września 2018 r. Rada Wydziału Nauk Humanistycznych i Społecznych SWPS Uniwersytetu Humanistycznospołecznego w Warszawie podjęła uchwałę o nadaniu jej stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie kulturoznawstwo na podstawie osiągnięcia zatytułowanego *The Cultural Hybridity of Mexican Americans*.

RENATA
JURASIŃSKA
TOMASZ
WARCHOŁ

TAK ZAKOŃCZONO ROK AKADEMICKI W MUR

9 czerwca 2018 roku w auli budynku A0 odbyło się uroczyste zakończenie roku akademickiego 2017/2018 Małego Uniwersytetu Rzeszowskiego. W tym dniu zakończono również wiosenną edycję Interaktywnej Wystawy „Eksploratorium”.

Uroczyste ceremonie poprzedzone zostały ostatnimi w tym roku zajęciami dla małych studentów z zakresu mechatroniki, na których można było zobaczyć różne układy mechatroniczne, zaprogramować własnego robota, a także spróbować sił przy programowaniu linii produkcyjnej. Tak zaplanowane zajęcia cieszyły się ogromną popularnością.

Podczas ostatniego spotkania w roku akademickim 2017/2018, po przemówieniach zaproszonych gości – przedstawicieli instytucji miasta Rzeszowa i województwa, dyplomy absolwentom Małego Uniwersytetu Rzeszowskiego wręczał dr hab. **Wojciech Walat**, prof. UR – prorektor ds. studenckich i kształcenia.

Jesienią rusza kolejna edycja Małego Uniwersytetu Rzeszowskiego z nowym programem zajęć dla najmłodszych studentów.

Fot. J. Zydróż

MICHAŁ SKÓRA

POZYTYWNA OCENA PKA DLA WYDZIAŁU PRAWA I ADMINISTRACJI

21 czerwca 2018 r. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęło uchwały w sprawie kierunków studiów prowadzonych przez Wydział Prawa i Administracji – administrację I i II stopnia oraz prawo. Prezydium zaakceptowało ocenę pozytywną zaproponowaną przez zespół kontrolujący.

Ten rok akademicki na Wydziale Prawa i Administracji rozpoczęło 595 nowych studentów. Łącznie na wszystkich kierunkach studiują 2152 osoby, w tym 1834 to studenci studiów stacjonarnych i 318 osób w formie niestacjonarnej.

Wydział Prawa i Administracji proponuje także absolwentom wyższych uczelni 7 kierunków studiów podyplomowych: negocjacje i mediacje, bezpieczeństwo i ochrona informacji, zarządzanie w ochronie zdrowia z elementami prawa medycznego, legislacja samorządowa, administracja publiczna i odpowiedzialność karna i karno-skarbowa funkcjonariusza publicznego oraz ubezpieczenia społeczne z elementami prawa, które prowadzone są wspólnie z Wydziałem Ekonomii Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Fot. M. Święcki

RZESZOWSKI SALON MATURZYSTÓW

Tegoroczny Rzeszowski Salon Maturzystów „Perspektywy 2018” zorganizowano po raz pierwszy na Uniwersytecie Rzeszowskim. Była to doskonała sposobność do zaprezentowania maturzystom oferty dydaktycznej, zaplecza naukowo-badawczego i nowoczesnych obiektów uczelni. Głównym koordynatorem tego przedsięwzięcia był Dział Informacji i Promocji UR.

W ramach Salonu, w dniach 24 i 25 września br., na terenie UR gościliśmy 8 tys. maturzystów z województwa podkarpackiego. W wydarzeniu ofertę dydaktyczną prezentowały też inne szkoły wyższe, nie tylko z Podkarpacia. Byli przedstawiciele dwudziestu czterech uczelni wyższych z licznymi materiałami informacyjnymi oraz atrakcjami. Formuła targów została wzbogacona o warsztaty, pokazy, merytoryczne wykłady, porady ekspertów z ośrodków psychologiczno-pedagogicznych i urzędów pracy oraz badania predyspozycji zawodowych. Podczas Salonu uczestnicy mogli zasięgnąć informacji na temat oferty dydaktycznej uczelni, przebiegu studiów oraz perspektyw zatrudnienia.

Maturzyści mieli także możliwość uzyskania wyczerpujących informacji związanych z czekającym ich niebawem egzaminem dojrzałości. Okazją do tego były dwudniowe spotkania z ekspertami z okręgowych komisji egzaminacyjnych.

Materiał z Działu Informacji i Promocji

MACIEJ
BROŻYNA

ŁUKASZ
GODEK

PO RAZ SZÓSTY W RZESZOWIE

Zasadniczy przełom w tworzeniu trampingowego środowiska nastąpił w roku 1985. Związany z krakowskim *Almatorem* **Andrzej Urbanik** wpadł na pomysł zorganizowania ogólnopolskiego spotkania podróżników – trampingowców. Wymyślił także nazwę dla nowej imprezy – OSOTT, czyli Ogólnopolskie Spotkanie Organizatorów Wypraw Trampingowych. W tamtym czasie grupa „trampingowych liderów” (przede wszystkim kierownicy wypraw trampingowych) liczyła w Polsce nie więcej niż 100–150 osób.

Pierwszy OSOTT odbył się w listopadzie 1985 roku w Harbutowicach pod Krakowem i od razu okazał się „strzałem w dziesiątkę”.

OSOTT (Ogólnopolskie Spotkanie Obieżyświatów, Trampów i Turystów – takie rozwinięcie dla skrótu wybrano aktualnie) ma formę sympozjum, w czasie którego prezentowane są przeżrocza, plakaty fotograficzne oraz omawiane są różne problemy związane z podróżowaniem (zdrowie, tanie bilety lotnicze, bezpieczeństwo w podróży itp.). OSOTT to forum wymiany informacji i spotkanie o specyficznej atmosferze, przeznaczone zarówno dla doświadczonych podróżników, jak i tych, którzy marzą o dalekich eskapadach.

Nie wiadomo do końca, gdzie tkwi fenomen OSOTT-u. Być może w niepowtarzalnej formule. Kilkuset uczestników spotkania przed trzy dni jest cały czas ze sobą. Mieszkają w tym samym miejscu, wspólnie spożywają posiłki, do późnych godzin nocnych wspólnie wędrują, oglądając pokazy przeżroczy bądź multimediiów. Tworzą się grupy wyjeżdżające razem na wyprawy, nawiązują przyjaźnie, a zdarza się że i miłości (jest już kilkanaście OSOTT-owych małżeństw). Warto zwrócić uwagę, że organizatorzy większości spotkań globtroterskich zapraszają tzw. gwiazdy, które mają błyszczeć dla innych uczestników. Na OSOTT nie ma gwiazd. Są tam po prostu ci, którzy wzniesli się ponad poziom zwykłych zjadaczy chleba, wykazali się fantazją i wyruszyli w świat.

OSOTT, przez wiele lat, był głównym źródłem informacji dla polskich biur podróży. OSOTT-owicze bowiem przecierali szlaki, odkrywając dla polskiej turystyki kolejne regiony świata. Wielu uczestników spotkań, oprócz trampingowego podróżowania, pilotuje grupy i ma własne agencje turystyczne.

Swego rodzaju „streszczeniem” każdego OSOTT-u jest kolejny tom książki „Przez świat” składający się

z kilkudziesięciu relacji z wyjazdów do najciekawszych zakątków świata. Każdy OSOTT trwa trzy dni, a potem ... a potem funkcjonuje www.travelbit.pl, czyli Centrala Polskich Globtroterów.

Twórcą OSOTT-u (1985), Travelbit-u (1976) i wydawniczej serii „Przez świat” (1996) jest prof. **Andrzej Urbanik**, wywodzący się z Rzeszowa podróżnik, a z zawodu lekarz, nauczyciel akademicki. Odwiedził ponad 100 krajów na całym świecie i jest pionierem w tworzeniu globtroterskiej społeczności w Polsce. Jest autorem pierwszego w Polsce poradnika (1979), przewodnika (1987) i pisma (1989) dla globtroterów. Stworzył pierwszy polski serwis globtroterski (1976) – początkowo korespondencyjny, od 1996 internetowy. Zorganizował także ponad 100 trampingowych wypraw dla innych. Uważany za guru polskich globtroterów zyskał przydomek Turbanik. Otrzymał Nagrodę Specjalną Kolosa 2005 – „za pionierską działalność dla stworzenia polskiego ruchu globtroterskiego i wieloletnią pomoc młodym ludziom w spełnianiu ich podróżniczych pragnień”.

Od roku 2013 OSOTT-owcy spotykają się w Rzeszowie, a do organizatorów dołączyli Maciej Brożyna i Łukasz Godek z Wydziału Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz władze Rzeszowa.

WSPOMNIENIE O PROF. MARIANIE MALIKOWSKIM

Profesora Mariana poznałem dziesięć lat temu i zawsze pozostanie w mojej pamięci jako nieprzeciętny oraz niepowtarzalny człowiek, scalający w sobie ambivalentne cechy i postawy. A ponieważ – jak pisał grecki myśliciel Plutarch – „o zmarłych mówi się dobrze, albo wcale” (*de mortuis aut bene aut nihil*), wspomnę o tym, co było dobre, miłe i piękne w życiu Mariana, bo takim chcę go zapamiętać.

Afrykańskie przysłowie mówi, że „gdy umiera starzec, płonie cała biblioteka”. Choć prof. Marian nie był jeszcze starcem, socjologia polska, a zwłaszcza środowisko rzeszowskich socjologów, odczuwa dotkliwą stratę po Jego odejściu. Był erudytą, nie ograniczał swoich zainteresowań do socjologii i historii, z których posiadał wykształcenie akademickie, ale pogłębiał swoją wiedzę z wielu innych dyscyplin naukowych. Dlatego też prace badawcze, jakie promował, często miały interdyscyplinarny charakter. Również Jego publikacje dotyczyły szerokiego spektrum zagadnień społecznych. Podobnie interdyscyplinarny był Jego prywatny księgozbiór stanowiący całkiem pokaźną bibliotekę. Za swoje osiągnięcia naukowe oraz organizacyjne otrzymał liczne dyplomy, wyróżnienia i odznaczenia.

Był człowiekiem instytucją, gdyż potrafił łączyć stanowisko dyrektora Instytutu Socjologii, kierownika studiów doktoranckich, naczelnego redaktora czasopisma socjologicznego, prezesa PTS (o. rzeszowski), kierownika grantów, pracę na dodatkowym etacie oraz szereg innych funkcji i obowiązków. Jak dobry gospodarz troszczył się o Instytut Socjologii, wnioskował o zatrudnienie kompetentnych wykładowców, dbał o poziom nauczania studentów. Gdy podczas egzaminów student z wrażenia zaniemówił, wówczas Profesor z uśmiechem rzucał mu

pomocnicze pytanie, które – jak żartobliwie oceniają niektórzy – okazywało się betonowym kołem ratunkowym.

Wiele osób na Uniwersytecie Rzeszowskim wspomina starszego mężczyznę, który z ulubionym psem często przychodził na uczelnię. Mówią mędracy, że kto potrafi kochać zwierzęta, ten ludziom nie wyrządza krzywdy. A czworonożny przyjaciel był traktowany przez Mariana jak członek rodziny.

Gdy Profesor pracował w swoim gabinecie, przed jego drzwiami ustawiały się długie kolejki studentów, doktorantów, nierzadko wykładowców. A on najczęściej w kłębach dymu, przy otwartym oknie, a w zimie w czapce na głowie przez długie godziny pracował i przyjmował spragnionych wiedzy interesantów. Liczne obowiązki, częsty stres, nierzadko brak zrozumienia i wsparcia ze strony innych sprawiały, że miewał emocjonalne zachowania i przeżywał trudne chwile. Wtedy, częściej niż zwykle był w rzeszowskich kościołach, bo swojej wiary nigdy się nie wstydził i nie wypierał.

Marian nie oszczędzał siebie i nie unikał odpowiedzialności, ale spalał się, podobnie jak świeca, która wydaje światło i ciepło. A wielu korzystało z Jego pomocy, bo potrafił być szczerym i serdecznym człowiekiem. Doktoranci i studenci otrzymywali od Profesora wsparcie materialne, a znajomym dawał różne przedmioty ze swoich zbiorów, które dziś – choć nikt nie przypuszczał, że tak szybko – stały się już pamiątkami.

Profesor pozostawił po sobie wielu uczniów, w których będą żyły wspomnienia o Nim. Napisał szereg publikacji, które będą przypominały o Jego dokonaniach naukowych. Jednak najokazalszym i najcenniejszym epitafium Profesora pozostanie Instytut Socjologii, a zwłaszcza zespół naukowców zatrudnionych wówczas, gdy był kierownikiem jednostki.

Po przejściu Profesora na emeryturę rzadziej go widywałem z różnych powodów. Ostatni raz spotkaliśmy się tydzień przed jego odejściem. Marian był schorowany i cierpiący, miał jednak plany naukowe na przyszłość. Wtedy też pożegnaliśmy się bardzo serdecznie, jak nigdy wcześniej. Nie wiedzieliśmy, choć może przeczuwaliśmy, że jest to ostatnie nasze na tej ziemi spotkanie i pożegnanie. Odszedł niespodziewanie w wieku 73 lat, ale był już przygotowany do tej nieuniknionej podróży. Wierzymy, że nadal będzie interesował się naszym Instytutem, a także naszą uczelnią, którą ukochał i której poświęcił niemal całe swoje dorosłe życie.

„Dobry Jezu, a nasz Panie daj mu wieczne spoczywanie”.

Fot. ze zbiorów Wydziału Socjologiczno-Historycznego

EWA
ŁĄCZYŃSKA-
-WIDZ *

MONO NO AWARE – WIĘCEJ NIŻ WYSTAWA GRAFIK

Mono no aware – co to oznacza? Pojedyncze słowa brzmią jak z języka angielskiego. Wrzucam w translator Google'a. Tłumaczy na: *mono nieświadomy*. Hm, to chyba nie jest dobry trop. Źródła tego wyrażenia należy szukać gdzie indziej, w języku i kulturze Japonii. Mono no aware (jap. 物の哀れ) to kategoria estetyczna starożytnej sztuki japońskiej wyrażająca melancholię przemijania i wrażliwość na patos rzeczy. To uczucie zachwytu i poruszenia na wskutek kontaktu z małymi codziennymi sprawami i przedmiotami.

Mono no aware to tytuł wystawy grafik **Pawła Bińczyckiego** (adiunkta w Zakładzie Grafiki Wydziału Sztu-

ki UR) i **Jacka Machowskiego** (absolwenta Wydziału Sztuki UR; prowadzi zajęcia z grafiki warsztatowej na Wydziale Sztuki) prezentowanych w Biurze Wystaw Artystycznych w Tarnowie (7.09–7.10.2018). Obaj artyści tworzą swoje prace w technikach tradycyjnej grafiki warsztatowej – druku wypukłego. Jednak proszę nie obawiać się nudy, która często przychodzi nam do głowy na myśl o oglądaniu białoczarnych odbitek. Rzeszowscy artyści tworzą bardzo współczesne obrazy o dynamicznej kompozycji i mocnych kolorach.

Jackek Machowski jest mistrzem wąskich kadrów. Bierze codzienność pod lupę, skupia wzrok na małych

Jacek Machowski, „Oscylacyjny ruch cząsteczek wyoblający formę płaską”, papier kawasi, manila, krepina, linoryt szablon, kaszerunek, 60 x 90 cm, 2018 r.

kawałkach rzeczywistości. A to sok kapie z blatu, a to kartka papieru fantazyjnie zagięła się na stole. Upraszcza te obrazy, nasycza mocnym wyraźnym kolorem i tym samym odrealnia. Tworzy się prawdziwa abstrakcja, ale czy zwykle życie nie bywa abstrakcyjne?

Paweł Bińczycki pracuje inaczej. Używa innej techniki i odbija swoje obrazy na nietypowych bardzo dużych formatach. Jego odbitki powstają na cienkiej bibule, zawieszona w przestrzeni filtrują światło. Ogranicza kolory do czerni i czerwieni. A co przedstawia jego sztuka? Zobaczmy długie formy stworzone z motywu koła, czarne węże, dziwne stwory, jakies kable albo przewody. Trudno jednoznacznie określić, ale mocno działają na wyobraźnię. Jak przechodzisz obok bibułowej grafiki, to ona reaguje na Twój ruch – faluje i szeleści.

Obok głównej sali, w niewielkim pomieszczeniu, zobaczymy zbiór *wabi-sabi*. To określenie wywodzące się z tradycji parzenia herbaty, ale używane jest także do zwrócenia uwagi na wartość błędów i niedoskonałości. W tej przestrzeni artyści zdecydowali się pokazać graficzne „przypadki”, coś co powstaje w pracochłonnym procesie, zanim uda się odbić tę najlepszą i finalną pracę. Co więcej, prace *wabi-sabi* to ich wspólne dzieła. Zobaczmy przenikające się motywy z matryc jednego i drugiego autora.

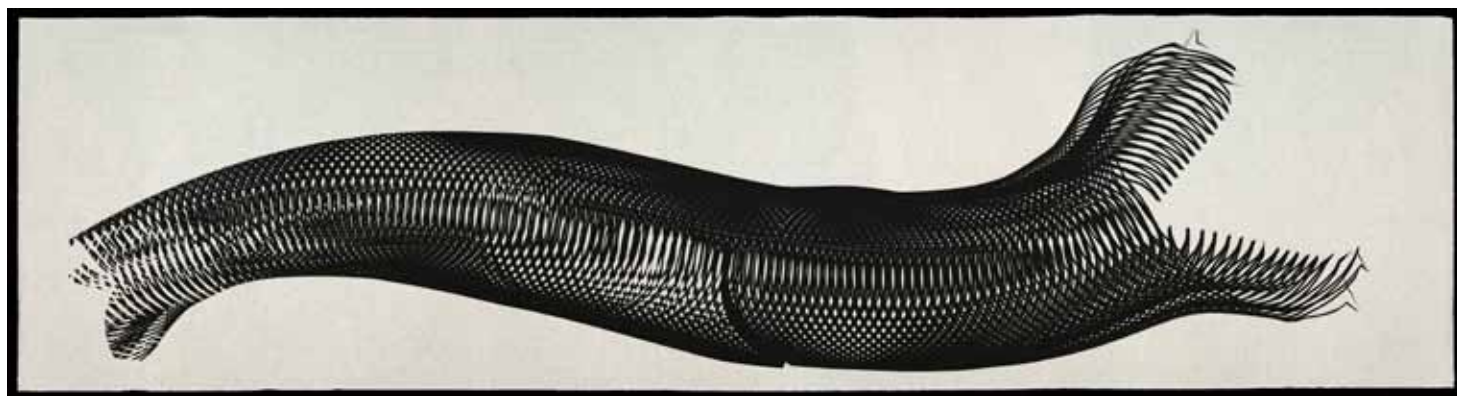
To nie koniec niespodzianek. Aneksem do wystawy są XIX-wieczne drzeworyty japońskiego mistrza Hokusai'a, ze słynnego cyklu „36 widoków na górę Fudzi”. Możemy z bliska przyglądać się wirtuozerii przedstawień i kolorów. Zestawienie tych grafik z pracami Jacka Machowskiego i Pawła Bińczyckiego nie jest przypadkowe. Obaj panowie są ich fanami, są one dla nich źródłem inspiracji i przykładem warsztatowego mistrzostwa. Całość wystawy spina dźwięk spadającej kropli, stworzony specjalnie na potrzeby wystawy krótki zapętłony utwór, który odmierza rytmicznie upływający czas i być może

przypomina, że warto doceniać każdą chwilę i z uwagą przyglądać się niezwyklej codzienności.

***Ewa Łaczyńska-Widz** – absolwentka historii sztuki, dyrektorka BWA w Tarnowie. Członkini Sekcji Polskiej Międzynarodowego Stowarzyszenia Krytyków Sztuki AICA.

Fot. S. Laszczyk

Paweł Bińczycki, „Exuvium”, linoryt, 100 x 350, 2017 r.

KRZYSZTOF
SKÓRCZEWSKI

WYSTAWA GRAFIK AGNIESZKI LECH-BIŃCZYCKIEJ*

Każdy człowiek nosi w sobie obraz świata, na który składa się wiele zapisanych w naszej pamięci warstw różnych doznań oraz wyobrażeń pochodzących z obszaru życia wewnętrznego. Przenikanie się zapamiętanych zdarzeń z bieżącą rejestracją rzeczywistości i zabarwionej dodatkowo sferą uczuciową, emocjami kształtuje nasz światopogląd. Częścią tej wizji otaczającego nas świata jest światopogląd artystyczny. Wrażliwość estetyczna kształtuje się przez całe nasze życie, jest zawsze obecna i czy chcemy tego, czy nie, ustala nasz stosunek do otoczenia. Wartoścujemy wszystko, co spostrzegamy, dużo częściej bez udziału naszej świadomości. Zarówno widz,

jak i twórca kształtuje swój sąd estetyczny, dzięki któremu dokonuje selekcji i podejmuje decyzje. W przypadku artysty ten wybór ma szczególne znaczenie.

Artysta samotnie pokonuje drogę, za wybór której bierze odpowiedzialność. Stwarza dzieło, a dzieło buduje jego status, prestiż lub kompletny upadek. Ten heideggerowski taniec jest stałym i niezaprzeczalnym elementem symbiozy, w której porusza się twórca i jego utwory.

Agnieszka Lech-Bińczycka dokonała wielu zasługujących na uznanie wyborów. Zanim zdecydowała o tych najważniejszych, uznała, że to grafika będzie jej najlepszym medium. Grafika czarno-biała, co zasługuje na

Agnieszka Lech-Bińczycka, *Lustro*,
akwatinta, odprysk korundowy,
200x70cm, 2017

szczególną uwagę. Ten rodzaj sztuki znany od czasów renesansu zdobył sobie uznanie i rozkwitł na przestrzeni XIX w. Zdecydował o tym potencjał wyrazowy i siła ekspresji wynikające z braku koloru. Monochromatyczna grafika może silniej operować kontrastami kreski i plamy, być bardziej przestrzenna, dobitniej uwypuklać ostrość lub rozmycie rysunku. Biel odgrywa w tym wypadku zupełnie inną rolę, staje się kontekstem czerni i może dowolnie zmieniać jej wartość. Kompozycja może stać się bardziej monumentalna i tak właśnie dzieje się w przypadku obrazów graficznych artystki.

Agnieszka Lech-Bińczycka, *Myjąca się II*,
odprysk korundowy, 140x100cm, 2017

Ekspresja tych prac została poprowadzona w kierunku nadania im możliwie największej siły wyrazu. Pozbawiona niepotrzebnych elementów, wyczyszczona do form niezbędnych, działa na nas z istic diabelsko magiczną siłą. Te pozbawione koloru prace stają się hermetyczne i jednorodne, a jednorodność w sztuce to wielka zaleta.

Wystawa Agnieszki ma szczególny charakter, ponieważ modelką pozującą do wszystkich obrazów graficznych jest sama artystka. Mamy więc do czynienia z podwójnym przedstawieniem, oglądamy postać artystki oraz możemy oceniać jej możliwości twórcze. Oryginalność i dwuznaczność tych prac oraz ich magiczne przyciąganie widza spowodowane jest między innymi pozbawieniem nas możliwości zobaczenia twarzy. To rzadkie i wyjątkowe. Patrzymy na postać kobiecą, chcemy zajrzeć jej w oczy, musimy jednak zadowolić się jedynie, ciałem i strojem.

Autoportret bez twarzy, ale z częściowo nagim ciałem, to też unikat. Trochę perwersyjny, podszyty erotyzmem, ale usprawiedliwiony ze względu na wielką kulturę przedstawienia. Negliz w sztuce istniał we wszystkich epokach. Autoportrety częściowo rozebrane miały epa-

Agnieszka Lech-Bińczycka jest absolwentką Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego, kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych, specjalizacja grafika warsztatowa (wklęsłodruk). Dyplom z wyróżnieniem w 2008 roku w pracowni prof. Włodzimierza Kotkowskiego. W 2011 roku ukończyła studia doktoranckie na Wydziale Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie (pracownia prof. Henryka Ożoga). Stypendystka Fundacji im. Tadeusza Kulisiewicza (2008). Od roku 2012 zatrudniona na stanowisku adiunkta w Zakładzie Grafiki Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego, gdzie prowadzi wykłady z historii grafiki oraz zajęcia w pracowni druku wklęsłego. Brała udział w ponad 70 wystawach ogólnopolskich i międzynarodowych w kraju i za granicą.

tować poufałością i bezceremonialnym stosunkiem do widza. Dla malarzy romantycznych negliż był wyrazem buntu przeciw obyczajom mieszczańskim. Negliż w grafikach Agnieszki ma zupełnie inne założenia. To informacja o tym, że jej twórczość świadomie i z premedytacją przenika atmosfera intymności i kobiecości nie mającej nic wspólnego z feminizmem. Artystka kobieta instynktownie wyczuwa, co jest istotne w przedstawieniach, które reprezentują naturę kobiecości, jakie znaczenie ma kostium i pozycja jego prezentacji. Jakże doznania wiążą się z jej zamierzoną ekspozycją ciała. Czego symbolem może być owa widziana przez nas skrytość w jej pozach.

Grafiki Agnieszki to sensualnie estetyczne obrazy precyzyjnie zaplanowane i wykonane. Ekspozycją ciała częściowo ukryte przez materiał. Relacje tych dwu materii stanowią sedno oglądanych przez nas grafik. Poprzez prosty zabieg sprowadzenia kompozycji do tego, że wewnętrzne, częściowo ukryte, kształtuje zewnętrzną materię obrazu, otrzymujemy wieloznaczny materiał, który z łatwością poddaje się zabiegom interpretacyjnym. Do realizacji takich zamierzeń potrzebna jest twórcza inteligencja i spora dawka talentu artystycznego, zwłaszcza że technika tworzenia tych prac nie jest łatwa.

Warsztat graficzny to podstawa twórczości. Dobre opanowanie rzemiosła to droga do późniejszego sukcesu artystycznego. Agnieszka stosuje wynalezioną wspólnie przez artystę grafika Pawła Bińczyckiego technikę odprysku korundowego. Z dużą swobodą i biegłością porusza się w tym nowym medium. Artystka przedstawiła

nam zestaw prac pod tytułem „Autoportret”. W kolekcji tej zwracają uwagę dwie prace o szczególnej sile wyrazu. „Skała” grafika dużego formatu, podobnie jak wszystkie pozostałe czarno-biała. Przedstawia upozowaną postać ukrytą w fałdach kimona. Zaskakuje inny układ ciała, niż sugerowałby materiał, może to przypadek, a może prowokacja. Ta dwuznaczność jest intrygująca i dodaje pracy atrakcyjności. Natomiast majstersztykiem jest takie ustawienie postaci, które powoduje powstanie małego prześwitu w centralnej części grafiki. To punkt, który utrzymuje w napięciu formalnym całą kompozycję.

Drugą interesującą grafiką jest „Lustro”, pomysł absurdalnej zagadki, którą w roku 1933 namalował Rene Magritte. Praca Agnieszki ma inne walory, budzi w nas zaskoczenie i niepokój, lustro nie widać, a dopiero po zapoznaniu się z tytułem konstatujemy, że bohaterka przeszła na jego drugą stronę.

Sztuka często ociera się o filozofię. Egzystencjalne rozumienie przekazu, jakim jest twórczość Agnieszki, jest dla mnie oczywiste. Dlatego powinniśmy próbować odpowiedzieć na zadane przez nią pytania o sens bycia sobą w świecie, który zmusza nas, w zależności od potrzeby, do odgrywania różnych ról w teatrze życia. Trzeba się też zastanowić, kto tak naprawdę ukrywa się pod kostiumem i kto został sportretowany?

Sądzę, że wysiłek przy pokonywaniu oporu materii graficznej dał artystce dużo satysfakcji, że był to czas ucieczki w świat, który sama organizowała po swojemu dla siebie i dla nas. Zapewne zgodzicie się Państwo ze mną, że Agnieszka opowiedziała nam prawdziwie piękną i pouczającą historię.

Życzę Jej wielu sukcesów artystycznych!

Fot. P. Bińczycki

***AUTOPORTRET – wystawa grafik Agnieszki Lech-Bińczyckiej w Nowosądeckiej Matej Galerii była prezentowana w dniach 19 lipca – 9 sierpnia 2018 roku.**

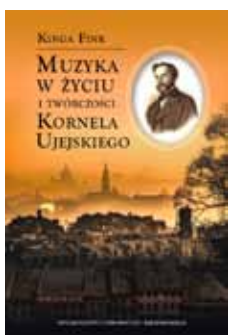
Wydawnictwo UR poleca

Krzysztof Mroczkowski, *Wojna i Pokój dla Galilei. Militarne i polityczne konfrontacje Organizacji Wyzwolenia Palestyny i Państwa Izrael na terytorium Libanu w latach 1970–1985*,

ISBN: 978-83-7996-551-9, 2018, 560 ss., format B5, oprawa twarda

Problematyka opracowania koncentruje się na jednej z najbardziej dramatycznych odsłon trwającego od dziesięcioleci na obszarze Ziemi Świętej konfliktu oraz serii konfliktów izraelsko-palestyńskich i ich wpływu na sposób naszej percepcji walczących stron. Aby go zrozumieć, należy nie tylko odwołać się do wykładni dziejów, ale i uzmysłowić sobie rolę państw ościennych w całym dramacie. Niepokój przerodził się w konflikt, ten z kolei w połączeniu z religijną wojną domową pomiędzy muzułmanami, chrześcijanami i innymi społecznościami Libanu nie tylko doprowadził do upadku kolejnych rządów w Libanie i w Izraelu, ale i zmienił układ sił w tym niestabilnym politycznie rejonie świata.

Kinga Fink, *Muzyka w życiu i twórczości Kornela Ujejskiego*,

ISBN: 978-83-7996-548-9, 576 ss., format B5, oprawa broszurowa ze skrzydełkami

To obszerne i wyczerpujące opracowanie monograficzne jest rezultatem badań interdyscyplinarnych z pogranicza historii kultury, muzykologii i literaturoznawstwa. Autorka przedstawia postać wybitnego poety romantycznego, wskazując na rolę, jaką pełniła w jego twórczości muzyka. Charakteryzuje poezję Ujejskiego inspirowaną muzyką oraz ukazuje różnorakie sposoby jej muzycznej interpretacji. Monografia jest pierwszym całościowym ujęciem dorobku twórczego poety przez pryzmat zjawisk społeczno-kulturalnych oraz wydarzeń historycznych.

Andrzej Nowakowski, *Wadowice w latach 1945–1990. Przyczynek do najnowszej historii miasta*,

ISBN: 978-83-7996-525-0, 364 ss., format B5, oprawa broszurowa

Andrzej Nowakowski w swej najnowszej publikacji proponuje wnikliwe studium przemian społecznych, politycznych i kulturowych w Wadowicach w latach 1945–1990. Ujęte w niej wydarzenia obejmują m.in. pierwsze lata powojenne w mieście, wybór wadowiczana na Stolicę Piotrową, okres pierwszej *Solidarności* aż do początków nowej państwowości polskiej (1989–1990). Opracowanie ma charakter źródłowy. Swoją analizę autor oparł na dokumentach znajdujących się w zbiorach Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie, Katowicach i Wrocławiu oraz wspomnieniach i relacjach świadków tamtych lat. Książka dedykowana jest szczególnie młodzieży szkolnej, studentom i nauczycielom prowadzącym zajęcia dotyczące najnowszej historii Wadowic i najbliższych okolic.

BOŻENA
JASKOWSKA

OPEN ACCESS I JEGO ZNACZENIE DLA ROZWOJU NAUKI

W dniach 22–28 października 2018 roku po raz kolejny organizowany jest na całym świecie Tydzień Open Access, którego celem jest promowanie otwartej nauki oraz profitów, jakie dla autorów i instytucji niesie otwarte rozpowszechnianie wiedzy naukowej.

Open Access (zn. otwarta nauka) to jeden z najważniejszych obecnie trendów komunikacji naukowej, rozwijający się za sprawą Internetu i nowoczesnych technologii informatycznych, którego podstawą jest koncepcja wiedzy i kultury jako dóbr wspólnych. Idea Open Access opiera się na zapewnieniu swobodnego (otwartego) dostępu do ostatecznego rezultatu prac badawczych (artykułów naukowych, monografii), a także na stosowaniu

otwartych modeli w innych obszarach pracy naukowej, czyli np. udostępnianiu surowych danych czy prowadzenie badań przy otwartym notatniku. W praktyce Open Access oznacza wolny, powszechny, trwały i natychmiastowy dostęp dla każdego do cyfrowych form zapisu danych i treści naukowych oraz edukacyjnych.

Idea Open Access tj. otwierania zasobów naukowych realizowana jest w dwóch podstawowych modelach dystrybucyjnych:

- publikowania artykułów w otwartych i powszechnie dostępnych czasopismach naukowych – tzw. złota droga OA,
- archiwizacji dokumentów w otwartych repozytoriach naukowych i bibliotekach cyfrowych – tzw. zielona droga OA.

 Open Access Week 2018

Designing Equitable Foundations
for Open Knowledge

October 22 - 28

” Od października 2013 roku przy Bibliotece UR działa Repozytorium UR (<https://repozytorium.ur.edu.pl>) – cyfrowe archiwum rejestrujące dorobek naukowy i dydaktyczny środowiska akademickiego Uniwersytetu Rzeszowskiego. W Repozytorium UR przechowywane są oraz udostępniane różnego rodzaju materiały naukowe i dydaktyczne (artykuły, monografie, czasopisma, materiały konferencyjne, raporty, rozprawy doktorskie). Dostęp do wszystkich materiałów jest otwarty, a archiwizowanie publikacji odbywa się samodzielnie przez pracowników i doktorantów Uniwersytetu Rzeszowskiego (z wyjątkiem archiwizowania dysertacji doktorskich, którego dokonują redaktorzy z Biblioteki UR).

Złota droga OA opiera się na publikowaniu recenzowanych prac naukowych w czasopismach dających otwarty dostęp do wszystkich artykułów. Niektóre czasopisma stosują hybrydowy model polegający na tym, że autorzy artykułów bądź instytucje i fundatorzy wnoszą opłatę za publikację, tak aby ostatecznie była ona otwarta dla użytkownika końcowego. Największy na świecie katalog otwartych czasopism, tj. Directory of Open Access Journal (<https://doaj.org>), wg stanu na dzień 30 września 2018 roku rejestruje ponad 12,1 tys. tytułów, które publikowane są w sposób powszechny w 128 krajach. Informację o polskich czasopismach złotej drogi OA uzyskać można za pośrednictwem serwisu Arianta.pl.

Zielona droga OA to umieszczanie kopii publikacji i wyników badań w cyfrowym repozytorium, bibliotece cyfrowej lub na własnej stronie internetowej. Z racji wykorzystania w repozytoriach odpowiednich standardów opisu, które gwarantują indeksację metadanych przez wyszukiwarki naukowe, zaleca się archiwizację materiałów właśnie w repozytoriach naukowych. W ten sposób udostępniane są zarówno postprinty (teksty recenzowane), jak i preprinty (teksty w wersji sprzed recenzji). Podkreśla się również znaczenie archiwizowania i udostępniania surowych danych badawczych i prowadzenia badań przy otwartym notatniku. Takie podejście sprzyja transparentności i otwartości komunikacji naukowej – badacz nie tylko informuje o wynikach procesu naukowego, ale również na bieżąco prezentuje cały proces zbierania danych, przetwarzania i publikowania.

Która z dróg OA jest właściwsza? Żadna z nich nie jest lepsza lub gorsza, obie prowadzą do zapewnienia otwartego dostępu do publikacji i na swój sposób uzupełniają się. Natomiast zgodnie z *Kierunkami rozwoju otwartego dostępu do publikacji i wyników badań nauko-*

*wych w Polsce*¹ MNiSW rekomenduje drogę zieloną, tj. deponowanie utworów powstałych w wyniku finansowania ze środków publicznych w ogólnodostępnych repozytoriach. Jeśli chodzi o złotą drogę, to obecnie MNiSW finansuje wyłącznie możliwość publikacji przez polskich autorów w ramach licencji Springer Open Choice. Wyszukiwarka punktowanych czasopism za lata 2012–2017 (<https://punktacjczasopism.pl>) wskazuje ponadto na 708 otwartych tytułów dostępnych w wersji on-line (stan na dzień 30.09.2018).

W kontekście analizowania modeli Open Access należy również wymienić dwa modele prawne:

– **gratis OA** – rozpowszechnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym oraz możliwość nieodpłatnego i nieograniczonego technicznie korzystania **zgodnie z właściwymi przepisami o dozwolonym użytku**;

– **libre OA** – rozpowszechnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym **wraz z udzieleniem każdemu licencji** na nieograniczone, nieodpłatne i niewyłączne korzystanie z niego oraz z jego ewentualnych opracowań.

MNiSW zaleca, aby zapewniać otwarty dostęp libre (wolna licencja, np. licencja Creative Commons – uznanie autorstwa lub Creative Commons uznanie autorstwa – Na tych samych warunkach). Gdy nie jest to możliwe, należy rozważyć zapewnienie otwartego dostępu gratis.

Od października 2013 roku przy Bibliotece UR działa Repozytorium UR – (<https://repozytorium.ur.edu.pl>) – cyfrowe archiwum rejestrujące dorobek naukowy i dydaktyczny środowiska akademickiego Uniwersytetu Rzeszowskiego. W Repozytorium UR przechowywane są oraz udostępniane różnego rodzaju materiały naukowe i dydaktyczne (artykuły, monografie, czasopisma, materiały konferencyjne, raporty, rozprawy doktorskie). Dostęp do wszystkich materiałów jest otwarty, a archiwizowanie publikacji odbywa się samodzielnie przez pracowników i doktorantów Uniwersytetu Rzeszowskiego (z wyjątkiem archiwizowania dysertacji doktorskich, którego dokonują redaktorzy z Biblioteki UR). Na koniec 2017 roku w Repozytorium UR znajdowało się ponad 2800 publikacji wprowadzonych przez 141 autorów. Nie jest to niestety wynik, który świadczyłby o popularności idei Open Access w środowisku naukowym Uniwersytetu Rzeszowskiego, a szkoda, bo profitów z publikowania dorobku właśnie w ten sposób jest bardzo wiele. Dla kadry akademickiej deponowanie w repozytorium przekłada się na wzrost cytowalności prac oraz widoczności nazwiska w sieci, to również zabezpieczenie dokumentów, skrócenie czasu przeznaczonego na prezentację badań oraz dostęp do statystyk wykorzystania.

¹ *Kierunki rozwoju otwartego dostępu do publikacji i wyników badań naukowych w Polsce*. MNiSW, 2015. Tryb dostępu: https://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2015_10/9f62cc350837b942e51ae23dd1f23df8.pdf [24.09.2018].

Uczelnia posiadająca bogate repozytorium zyskuje prestiż, poprawia swój wizerunek oraz – przede wszystkim – w należyty sposób promuje i rozwija potencjał swej kadry naukowej. Użytkownicy końcowi zaś zyskują szybki, swobodny i bezpłatny dostęp do materiałów naukowych i dydaktycznych.

We wprowadzanej w życie tzw. *Ustawie 2.0* nie znalazły się niestety zapisy wspierające i promujące otwartość w nauce, np. w postaci zaleceń przyjmowania instytucjonalnych polityk otwartego dostępu przez jednostki naukowe i uczelnie, stworzenia centralnego krajowego repozytorium naukowego czy uruchomienia dedykowanych strumieni finansowych i zachęt premiujących OA w procesie oceny jednostek naukowych. Dziwi fakt, że za sztandarowym hasłem „Konstytucji dla Nauki”, tj. zapewnienia naukowej doskonałości i podnoszenia znaczenia polskiej nauki na świecie, nie stoją zapisy, które otwarty dostęp do nauki stawiałyby jako komplementarny w stosunku do komercjalizacji badań². Warto podkreślić, że rolę otwartej nauki poruszono m.in. w Konkluzjach Rady UE z 27 maja 2016 r. *Przejsie na system otwartej nauki* oraz w dokumencie *Amsterdam Call for Action on Open Science*. Otwarty dostęp jest również obowiązkowym wymogiem w europejskim programie *Horyzont 2020* finansowanym przez UE. Można odnieść wrażenie, że MNiSW czeka na moment, kiedy środowisko naukowe głośno zacznie domagać się odgórnego regulacji w sprawie Open Access, z kolei władze uczelni i jednostek badawczych wstrzymują się z konkretnymi działaniami w tym zakresie, by przekonać się, jakie rozwiązania zostaną przyjęte na szczeblu centralnym. W 2015 roku MNiSW opublikowało *Kierunki rozwoju otwartego dostępu do publikacji i wyników badań naukowych w Polsce*³, który nakreślił ogólne zalecenia dotyczące „otwierania” nauki w Polsce. Mimo podjęcia pewnych działań, m.in. szkoleniowych i edukacyjnych, do dzisiaj nie widać wyraźnych efektów wdrażania idei Open Access na polskim gruncie. Nie powstało otwarte repozytorium krajowe, a istniejące repozytoria instytucjonalne i dziedzinowe (w liczbie 36 wg portalu Uwolnijnauke.pl, stan na dzień 30.09.2018) to efekt oddolnych inicjatyw. Ponadto wg przeprowadzonych przez MNiSW badań rozwiązania instytucjonalne i infrastrukturalne w zakresie OA w polskich jednostkach naukowych i uczelniach były w latach 2015–2017 wyjątkiem, a nie regułą. Szacuje się, że mniej niż 20% jednostek naukowych i uczelni posiada pewną formę instytucjonalnej polityki OA⁴.

² Zob. *Ustawa 2.0 – list KOED do MNiSW*. Tryb dostępu: <http://koed.org.pl/pl/blog/2018/01/26/ustawa-2-0-list-koed-do-mnisw/> [24.09.2018].

³ *Kierunki rozwoju otwartego dostępu do publikacji i wyników badań naukowych w Polsce*. MNiSW, 2015. Tryb dostępu: https://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2015_10/9f62cc350837b942e51ae23dd1f23df8.pdf [24.09.2018].

⁴ *Raport nt. realizacji polityki otwartego dostępu do publikacji naukowych w latach 2015–2017*. MNiSW, 2018. Tryb dostępu: https://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2018_04/7ed78f459cb760b267b19f8f38f8bb22.pdf [24.09.2018].

Nie czekając więc na ministerialne wytyczne, należy zintensyfikować działania oddolne promujące otwartą naukę na lokalnym gruncie oraz korzystać z narzędzi już wypracowanych i sprawdzonych. Repozytorium UR jest idealnym narzędziem do popularyzowania dorobku naukowego zieloną drogą OA, w modelu *libre*. Może warto w Uniwersytecie Rzeszowskim podjąć prace nad przygotowaniem „otwartego mandatu”, czyli instytucjonalnej polityki otwartego dostępu? Hasło tegorocznego Tygodnia Otwartej Nauki „Designing equitable foundations for open knowledge” wydaje się być dobrym impulsem w tym kierunku.

Oprócz dążenia do upowszechnienia jak największej liczby swych publikacji naukowych w modelu otwartym oraz deponowania materiałów w uczelnianym repozytorium, zaleca się również autorom, aby opatrywali swe publikacje licencją tak, by każdy mógł sprawdzić, na jakich zasadach może z nich skorzystać, uwzględniali w grantach koszty publikowania otwartego, stosowali identyfikatory DOI i ORCID, dzięki którym są w sieci jednoznacznie rozpoznawani, założyli profil cytowań w Google Scholar oraz zapoznali się z poradnikami prawa autorskiego, by wiedzieć, jak rozmawiać z wydawcami i pracodawcami. Biblioteka UR zawsze służy radą w zakresie upowszechniania wiedzy w modelach OA.

Istnieje wiele argumentów przemawiających za publikowaniem dorobku naukowego w ramach Open Access. Wzrasta m.in. dostępność materiałów (nawet 3-krotnie), możliwy jest wcześniejszy dostęp do tekstów naukowych, a także ułatwione wyszukiwanie informacji naukowej. Nie do przecenienia jest promocja współpracy międzynarodowej oraz nowe możliwości interdyscyplinarnych przedsięwzięć naukowych, a także archiwizacja publikacji. Jedną z ważniejszych zalet publikowania w Open Access jest wyższa cytowalność oraz przyspieszenie tego procesu. Badania dowodzą, że w przypadku niektórych dziedzin wiedzy liczba cytowań danej pracy bądź autora publikującego w Open Access wzrasta nawet o kilkadziesiąt procent⁵. Więcej o modelach Open Access oraz zaleceniach dotyczących „otwierania” nauki przeczytać można na portalach: otwartanauka.pl i uwolnijnauke.pl.

⁵ Nahotko M. *Wpływ Open Access na poziom cytowań publikacji*. Toruń, 2007. Tryb dostępu: <http://www.ebib.pl/publikacje/matkonf/mat18/nahotko.php> [24.09.2018].

Artykuł powstał w ramach projektu: **„Otwieramy naukę – udział Polski w międzynarodowych obchodach Open Access Week – zadanie finansowane w ramach umowy 868/P-DUN/2018 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę”**.

TOMASZ
WARCHOŁ

„EKSPLORATORIUM” MA CZTERY LATA

Interaktywna wystawa „Eksploratorium” to miejsce stworzone dla pozaszkolnej edukacji dzieci i młodzieży. Powstała, aby wspierać szkoły i inne instytucje edukacyjne w dokształcaniu dzieci i młodzieży w różnych dziedzinach nauki, a inicjatorami jej powstania byli: dr hab. **Wojciech Walat**, prof. UR – kierownik Zakładu Dydaktyki Ogólnej i Systemów Edukacyjnych oraz mgr **Tomasz Michalski** – prezes Stowarzyszenia Eksplores. Głównym celem utworzonej wystawy jest przedstawianie nauki w łatwy i przystępny sposób, w połączeniu z promocją prowadzonych badań i kierunków studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim. Opiekę nad „Eksploratorium” sprawują pracownicy Zakładu Dydaktyki Ogólnej i Systemów Edukacyjnych z Wydziału Pedagogicznego.

Pierwszą wystawę interaktywną zaprezentowano 11 października 2014 roku wraz z rozpoczęciem nowego roku akademickiego Małego Uniwersytetu Rzeszowskiego jeszcze pod nazwą „Jak i dlaczego?”. Na jej lokalizację wybrano Centrum Innowacji i Transferu Wiedzy Techniczno-Przyrodniczej na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym przy ul. Prof. S. Pigionia. Początkowo utworzona wystawa miała być załącznikiem do powstania Podkarpackiego Centrum Nauki. Jednakże opóźnienie jego budowy spowodowało, że już na stałe wystawa interaktywna wpisała się w działalność Uniwersytetu Rzeszowskiego pod nową nazwą – „Eksploratorium”.

Wraz z rozbudową „Eksploratorium” o ekspozycje z nowych dziedzin nauki wystawa jest nie tylko wsparciem szkół w kształceniu formalnym i pozaformalnym, ale jest również znakomitą promocją kształcenia dla przyszłych studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego. Zajęcia realizowane na wystawie, które są wcześniej zamawiane przez szkoły od roku akademickiego 2017–2018, prowadzą studentki z koła naukowego „Edukacja bez Granic” z Wydziału Pedagogicznego pod opieką mgra **Tomasza Warchoła**.

W ciągu 4 lat „Eksploratorium” odwiedziło ponad 6 tysięcy dzieci i młodzieży z różnych szkół województwa podkarpackiego. Wystawa prowadzona jest w dwóch edycjach, letniej i zimowej, a na każdą z nich zawsze przygotowywane są nowe atrakcje. W obecnej ofercie edukacyjnej wystawy interaktywnej jest 16 podstawowych ekspozycji, do których należą: *Łuk tryumfalny*, *Tybetańska zagadka Iqblock*, *Płonący wieżowiec*, *Tajemnica stożków*, *Tor antygravitacyjny*, *Tańczący z kulkami*, *Lewi-*

tująca piłeczka, *Lustro Frankensteina*, *Magiczne lusterka*, *Włodzimierz odkrywca*, *Twardogłowy*, *Spirala życia*, *Professor Why*, *Chory Puchatek*, *Magiczny trójkąt*.

ANDRZEJ
URBANIK

BABCIE NA BADANIA I NA UNIWERSYTET

22 czerwca 2018 roku na Uniwersytecie Rzeszowskim uroczysto zakończono program *Promienna laurka dla mojej babci*, która miała na celu zwiększenie zgłaszalności na badania mammograficzne. Akcja rozpoczęła się w Dniu Babci. Do wszystkich rzeszowskich przedszkoli trafiły broszurki-rozkładanki z zaproszeniem na badania mammograficzne i wykazem pracowni, które je bezpłat-

nie wykonują. Dzieci miały w pustym polu narysować laurki i wręczyć babciom, przypominając, aby zadbały o swoje zdrowie i podjęły badania. Dla babć wyznaczono 3 zadania: przeprowadzenie badania mammograficznego, uzyskanie potwierdzenia (pieczętka pracowni na skrzydełku rozkładanki) i wysłanie dokumentu pocztą na skrytkę pocztową koła naukowego. Do końca maja wpłynęło kilkaset zgłoszeń, z których wylosowano ponad 100 zaproszeń. Zaproszone babcie stawiły się 22 czerwca ze swoimi wnukami. Dla babć przygotowano ciekawe prezentacje, a dla dzieci możliwość edukacyjnej zabawy. Rozdano także nagrody w postaci zestawów kosmetyków oraz voucherów na spędzenie czasu w spa. Dzieci wyszły z UR obdarowane balonami z logo reklamującymi kampanię mammograficzną.

Akcję zorganizowało koło naukowe działające przy Katedrze Elektroradiologii pod kierunkiem Małgorzaty Król.

PS. Studenckie Koło Naukowe „Młoda Elektroradiologia” okazało się bezkonkurencyjne i wygrało w ogólnopolskim konkursie na najbardziej aktywne koło w dziedzinie elektroradiologii. SKN „Młoda Elektroradiologia” działa przy Katedrze Elektroradiologii Wydziału Medycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego, a jego przewodniczącą, Małgorzata Król, w czerwcu br. ukończyła studia.

NATALIA MAZUR

„RESOVIA SALTANS” KONCERTOWAŁA W KOLUMBII

W sierpniu 2018 roku ZPiT „Resovia Saltans” przebywał w Ameryce Południowej, w Kolumbii. W tym pięknym i malowniczym państwie odbywały się dwa festiwale folklorystyczne: XIV Festival Encuentro Internacional de Danzas Folclóricas „Cuna Calima” (w Restrepo) oraz XVI Festival Internacional De Danza Folclórica „Colombia Baila” (we Florydzie). Organizatorem wyjazdu był Jerzy Rembisz, prezes Stowarzyszenia Folklorystycznego „Resovia Saltans”.

Zespół pokonał tysiące kilometrów na trasie Rzeszów–Warszawa–Istambuł–Bogota, aby 3 sierpnia dotrzeć do pierwszego przystanku – Bogoty. Podczas dwudniowego pobytu w stolicy Kolumbii rzeszowianie zwiedzili wzgórze Montserrate (3190 m n.p.m.), skąd

rozciga się przepiękny i zapierający dech w piersiach widok na całą metropolię. Na szczycie znajduje się wybudowany w XVII wieku kościół oraz klasztor benedyktynów. Spacerując uliczkami stolicy, członkowie zespołu odwiedzili plac Simona Bolívara, gdzie pili kolumbijską

kawę i jedli lokalne potrawy, takie jak Bandeja Paisa i zupa Ajiaco.

Do Bogoty rzeszowianie zawitali także na dwa końcowe dni wyprawy. Czasu starczyło na zwiedzenie m.in. Muzeum Złota (Museo del Oro) położonego w zabytkowej części miasta oraz zrobienie zakupów pamiątek na lokalnych straganach.

Bogota, która położona jest na wysokości ponad 2600 m n.p.m., przywitała nas na lotnisku promieniami słońca, jednak drugiego dnia pobytu temperatura i wieczorne opady zasygnalizowały obecność pory deszczowej w tamtejszym regionie. Obfite opady deszczu uruchomiły osuwiska błotne na trasie Bogota–Florida, którą zespół miał pokonać następnego dnia. 4 sierpnia, wieczorem, rozpoczęła się podróż do Floridy, miasteczka, które stało się domem dla rzeszowian na kolejne 2 tygodnie. Podróż autokarem przez Andy, w założeniu mająca trwać do 8 godzin, z powodu osuwisk przeciągnęła się do ponad 24-godzinnej przeprawy przez zakorkowane, wąskie i kręte górskie drogi.

Pierwszy tydzień we Floridzie zespół przeznaczył na aklimatyzację i zwiedzanie zabytków. Relaks zapewniał miejscowy kompleks basenów. Mieszkańcy Floridy okazali się ekspresyjni w swoich emocjach oraz bardzo otwarci, a to pozwoliło na szybkie nawiązanie z nimi kontaktu. Opiekunowie zadbali także o to, aby członkowie „Resovii Saltans” jak najlepiej zapoznali się z lokalną kulturą i zwyczajami. Na pierwszym miejscu w programie zadań była nauka salsy.

Do niezapomnianych atrakcji należała wycieczka nad Pacyfik. Najpierw autokarem przemierzaliśmy górskie drogi, aby po kilku godzinach dotrzeć do Buenaventury. Godzinna podróż motorówką pozwoliła nam dotrzeć na półwysep Juanchaco. Niesamowitym przeżyciem było wypłynięcie w głąb Oceanu Spokojnego i oglądanie wielorybów w bardzo bliskiej odległości od łodzi.

W dniach 10–12 sierpnia rzeszowski zespół wziął udział w XIV Festival Encuentro Internacional de Danzas Folkloricas „Cuna Calima” w Restrepo. W Festiwalu uczestniczyły grupy folklorystyczne z Brazylii, Boliwii oraz Kolumbii, a „Resovia Saltans” była jedynym reprezentantem Europy. Miejscowa ludność bardzo żywo reagowała na repertuar prezentowany przez zespół z Polski, a każdy występ nagradzano gromkimi brawami i okrzykami. Po finałowym koncercie organizatorzy Festiwalu wręczyli na ręce mgra Romualda Kalinowskiego, kierownika ZPiT „Resovia Saltans” certyfikat uczestnictwa, dziękując tym samym za wrażenia artystyczne i zaprezentowanie polskiej kultury.

Przerwa przed kolejnym festiwalem umożliwiła nam odwiedzenie Popayán – najstarszego miasta kolonialnego w Południowej Kolumbii. Miasto już na wstępie zaskoczyło wszystkich białymi uliczkami, piękną kolonialną zabudową przywodzącą na myśl hiszpańskie haciendy oraz licznymi turystami z Europy. Popayán bez wątpienia jest częściej odwiedzany przez turystów miejscem niż okolice Florydy.

W dniach od 15 do 19 sierpnia „Resovia Saltans” uczestniczyła w XVI Festival Internacional De Danza

Folclorica „Colombia Baila” we Floridzie. Rozpoczęło się ono od spotkania przedstawicieli zespołów w urzędzie miasta oraz od wieczoru zapoznawczego z grupami z Ekwadoru, Meksyku i Kolumbii biorącymi udział w Festiwalu. Wydarzeniom tym towarzyszyło duże zainteresowanie miejscowych mediów, a lokalna rozgłośnia radiowa przeprowadziła wywiad z mgr. Romualdem Kalinowskim i Jerzym Rembiszem. Kolejny dzień festiwalu obfitował w wiele wrażeń związanych z ponad 4-godziną paradą ulicami Florydy. Pomimo upału i palącego słońca członkowie zespołu z uśmiechem przemierzali miasto krokiem poloneza. Przemarsz polskiej grupy spotkał się z największym zainteresowaniem i aplauzem ze strony mieszkańców. Po paradzie odbyła się, w ramach festiwalu, rywalizacja par solowych. ZPiT „Resovia Saltans” był godnie reprezentowany przez Alicję Lackowską i Daniela Bryłę, którzy zaprezentowali polskie tańce narodowe: kujawiaka, oberka i krakowiaka, wzbudzając zachwyt jury. Trzy dni festiwalu upłynęły na wieczornych występach przed licznie zgromadzoną publicznością. Ostatni dzień festiwalu rozpoczął się od mszy świętej na głów-

ny placu miasta. Finałową prezentacją „Kujawiaka z oberkiem” zakończyliśmy występy we Floridzie, a mgr. Romuald Kalinowski wręczył organizatorom festiwalu materiały promocyjne Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz miasta Rzeszowa i odebrał certyfikat uczestnictwa w XVI Festiwalu Internacional „Colombia Baila”.

Wydarzenia festiwalowe we Floridzie to nie tylko występy artystyczne. Uczestniczyliśmy w spotkaniach integracyjnych z uczestnikami festiwalu, które odbywały się w rytmach salsy. Organizatorzy zorganizowali także całonocną wycieczkę do Cali – stolicy Departamentu Valle de Cauca, trzeciego co do wielkości miasta Kolumbii.

Kilkudniowy pobyt w Kolumbii był niesamowitą przygodą dla wszystkich uczestników wyjazdu. Możliwość poznania innej kultury, zobaczenia pięknych, egzotycznych tropikalnych miejsc oraz udział w festiwalach bez wątpienia pozostaną na długo w pamięci. Sierpniowy wyjazd „Resovii Saltans” wsparły władze Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz prezydent Rzeszowa. W zamian zespół w Ameryce Południowej promował Rzeszów jako Stolicę Innowacji.

Fot. J. Rembisz

JADWIGA BÄR

UNIwersYTECKIE KWALIFIKACJE DLA ABSOLWENTÓW STUDIÓW PODYPLOMOWYCH Z TAŃCĄ LUDOWEGO

15 września 2018 roku dziewiętnastu absolwentów studiów podyplomowych „Prowadzenie zespołów tanecznych – taniec polski” otrzymało uniwersyteckie dokumenty uprawniające ich do prowadzenia zajęć artystycznych z dziedziny polskich tańców ludowych. Uroczystego wręczenia świadectw dokonali: dr hab. **Wojciech Walat**, prof. UR – prorektor Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz mgr **Romuald Kalinowski** – kierownik studiów.

Prowadzone na Uniwersytecie Rzeszowskim (przy Wydziale Muzyki) studia podyplomowe o specjalności „taniec ludowy” to jedyne studia tego rodzaju w Polsce. Po uzyskaniu zaliczeń wynikających z programu studiów, złożeniu końcowego egzaminu teoretyczno-praktycznego oraz obronie autorskiej kompozycji tanecznej absolwenci stanowią wykwalifikowaną kadrę instruktorsko-choreograficzną.

Wysoki poziom kształcenia zapewniają przede wszystkim znani i cenieni w Polsce wykładowcy-specja-

Pamiętkowe zdjęcie tegorocznych absolwentów studiów podyplomowych *Prowadzenie zespołów tanecznych – taniec polski*

liści oraz ciekawie skonstruowany program nauczania. Rzeszowskie studia cieszą się popularnością wśród osób z całego kraju; są wśród nich tacy, którzy mogą pochwalić się solidnym doświadczeniem tanecznym, jak i tacy, którym brakuje takiego doświadczenia.

„Rozpoczynając studia podyplomowe z tańca ludowego na Uniwersytecie Rzeszowskim, towarzyszyły mi dość spore oczekiwania co do poziomu kształcenia, jak i wątpliwości, czy podołam”, wspomina **mgr Agata Polok**, instruktor tańca, wieloletnia tancerka ZPiT „Beskid” z Bielsko-Białej. „Gdy dowiedziałam się, że są też słuchacze bez doświadczenia tanecznego, byłam bardzo zdziwiona, że mieli oni na tyle odwagi, by zdecydować się na takie studia. Ku mojemu zaskoczeniu okazało się, że połączenie osób z całej Polski, w różnym wieku, z odmiennymi poziomami umiejętności tanecznych w jedną grupę nie uniemożliwiło mi rozwijania swojego warsztatu ruchowego oraz nie odebrało radości wynikającej z tańca. Dodatkowo wręcz uczyło czegoś, co winno być,

oprócz niezbędnej wiedzy teoretycznej i praktycznej, tzw. bazą. Chodzi tutaj przede wszystkim o umiejętność współpracy, wyrozumiałości, cierpliwości i niezłomności”, podkreśla Polok. „Uważam, że studia podyplomowe z tańca polskiego oprócz szerokiej wiedzy teoretyczno-praktycznej z dziedziny polskich tańców ludowych i narodowych dają możliwość odkrycia bądź wypracowania w sobie tych cennych wartości, jakże niezbędnych w pracy choreografa i w prowadzeniu zespołów artystycznych, reasumuje Polok, tegoroczna absolwentka studiów podyplomowych „Prowadzenie zespołów tanecznych – taniec polski”.

Od września 2018 roku została uruchomiona rekrutacja na kolejną edycję uniwersyteckich studiów podyplomowych (2018/2019). Serdecznie zapraszamy wszystkich miłośników folkloru zajmujących się tańcem, jak również osoby, które chcą poznać bogatą tradycję naszej rodzimej kultury ludowej.

Fot. J. Bär

AGATA WIDLARZ

WAKACJE Z BIUREM DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W czasie tegorocznych wakacji Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego zorganizowało trzy obozy szkoleniowo-integracyjne dla studentów z niepełnosprawnością i wolontariuszy UR. W dniach 21–28 lipca odbył się obóz w Polańczyku nad Zalewem Solińskim, w sierpniu w Regietowie, a we wrześniu obóz z nauką języka hiszpańskiego w Łazach.

Pobyty w Bieszczadach jak zwykle był udany, zorganizowano zajęcia z żeglarstwa, kajakarstwa i nordic walking. Studenci korzystali też z pływalni i rozgrywali

turnieje w kręgielni. W związku z tym że korzystano z bazy i sprzętu bieszczadzkiego WOPR, uczestnicy mieli okazję obserwować codzienną pracę ratowników wodnych oraz ratowników medycznych obsługujących karetkę wodną stacjonującą w bazie BWOPR w Polańczyku. To spowodowało, że zasady bezpiecznego zachowania nad wodą są już wszystkim doskonale znane. W trakcie obozu odbyła się wycieczka na Połoninę Wetlińską do kultowej Chatki Puchatka. Kierownikiem obozu była mgr **Anna Kołodziej** (Wydział WF).

Obóz szkoleniowo-integracyjny z nauką języka obcego – Łazy nad Morzem Bałtyckim 03–10.09.2018 r. fot. R. Marszałek

Obóz szkoleniowo-integracyjny z nauką jazdy konnej Regietów 04–11.08.2018 r. – fot. A. Kołodziej

Obóz wodny szkoleniowo-integracyjny Polańczyk 21–28.07.2018 r. – fot. A. Kołodziej

W dniach 4–11 sierpnia odbył się obóz w Regietowie koło Gorlic. Pasjonaci koni mieli możliwość codziennej jazdy. Oprócz zajęć programowych zorganizowana została także wycieczka na Jaworzynę Krynicką, były codzienne wycieczki rowerowe, a chętni mogli wcześniej rano pobiegać z instruktorem. Wieczorami odbywały się zajęcia integracyjne. Kierownikiem obozu był dr **Julian Skrzypiec** (Wydział Medyczny).

We wrześniu studenci z UR byli w Łazach. Dopełnieniem zajęć (intensywna nauka języka hiszpańskie-

go) były wycieczki rowerowe, nordic walking, a przede wszystkim kąpiele słoneczne i morskie. W pamięci wszystkich studentów pozostały jednodniowe wycieczki do Unieścia oraz Darłowa, gdzie pływali statkiem po morzu. Kierownikiem obozu była mgr **Maria Pliś** (Centrum Sportu i Rekreacji).

Podczas obozów oprócz wykwalifikowanej kadry instruktorskiej pomocą służyli również studenci – wolontariusze, którym należą się od nas serdeczne podziękowania.

JAROSŁAW
KINAL

BYLIŚMY NA PIKNIKU W BÓBRCE

16 września 2018 r. pracownicy, doktoranci i studenci Wydziału Socjologiczno-Historycznego i Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego reprezentowali naszą uczelnię na pikniku naukowym w Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazownictwa im. Ignacego Łukasiewicza w Bóbrce. Wydarzenie to było okazją do prezentacji oferty dydaktycznej Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz osiągnięć naukowych uczelni. Według informacji uzyskanych od organizatorów w pikniku uczestniczyło około 3500 osób. Stoisko Uniwersytetu Rzeszowskiego było chętnie odwiedzane przez młodzież zainteresowaną podjęciem nauki w największej podkarpackiej uczelni.

Uniwersytet Rzeszowski w Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazownictwa reprezentowali: dr hab. **Andrzej Bonusiak**, prof. UR, dr hab. **Edyta Czap**, prof. UR (z Instytutu Historii), dr **Hubert Kotarski** i dr **Jarosław Kinal** (z Instytutu Socjologii) oraz mgr **Michał Skóra** i mgr **Anna Hadała** (z Wydziału Prawa i Administracji UR). W Bóbrce byli też doktoranci: mgr **Bartosz Pasterski**, mgr **Aleksandra Haligowska** oraz mgr **Mariola Kinal** i studentka **Julia Wydrzyńska**.

Fot. Archiwum Wydziału Socjologiczno-Historycznego

Polonez powitalny w wykonaniu słuchaczy Studium zaprezentowany w czasie uroczystego zakończenia XX-edycji Polonijnego Studium Choreograficznego, sala widowiskowa Wydziału Muzyki UR

JADWIGA BÄR

JUBILEUSZ POLONIJNEGO STUDIUM CHOREOGRAFICZNEGO

W dniach 9–26 lipca 2018 roku odbyły się zajęcia w ramach XX edycji 4-letniego Polonijnego Studium Choreograficznego realizowanego przez Uniwersytet Rzeszowski przy współpracy z Rzeszowskim Oddziałem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”.

Koncert inauguracyjny zatytułowany „Rzeszowscy Artyści – Rodakom” odbył się 11 lipca w sali koncertowej Politechniki Rzeszowskiej. W ponad dwugodzinnym spektaklu taneczno-wokalnym grupy artystyczne zaproszone przez mgr. **Romualda Kalinowskiego** – reżysera koncertu zaprezentowały swoje najciekawsze pozycje repertuarowe. Polonezem powitalnym przywitał publiczność gospodarz wydarzenia ZPiT UR „Resovia Saltans”, w którego wykonaniu obejrzyć można było również suitę tańców lubelskich oraz kujawiaka z oberkiem. Artystycznie opracowane pieśni ludowe zaśpiewała grupa

wokalna. Do tańca i śpiewu przygrywała kapela „Resovii” pod kierownictwem dr. hab. **Pawła Palucha**, prof. UR. Chór Akademicki PRz pod kierownictwem dyrygent **mgr Lidii Chalińskiej** zaprezentował „Bywaj dziewczę zdrowe”, „Moon River”, „Love, Love, Love” oraz „Sławcie Pana”. Zespół „Karczmarze” przedstawił „Żeby Cie chłopoku”, „Ajde Jano” i „Czardasza” V. Montiego. Piosenkę „Piątkowy wieczór” autorstwa Jacka Cygana do muzyki Nachuma Sternheimma widownia usłyszała w interpretacji dr. hab. **Jacka Ścibora**, prof. UR (tenor), któremu akompaniował dr **Paweł Węgrzyn**. Zespół „Audycje Muzyczne” pod kierownictwem mgr **Lidii Chalińskiej** zagrał utwory „Na góralską nutę”, „Czardasza” V. Montiego i „My way”, natomiast tańce rzeszowskie zatańczył SZPiT „Połoniny” PRz. Obejrzyć można było również pokazy par turniejowych STS „Gasię”, zespół tańca nowoczesnego T-8 Młodzieżowego Domu Kultury w Rzeszowie oraz Dziewczęcy Zespół Akrobatyczno-Taneczny „Flimero Cheerleaders”.

Uroczyste wręczenie dyplomów ukończenia 4-letniego Polonijnego Studium Choreograficznego – sala widowiskowa Wydziału Muzyki UR

Koncert zgromadził liczną publiczność, nie tylko z Rzeszowa, która nagradzając artystów dużym aplauzem, stworzyła niezwykle serdeczną atmosferę. W czasie koncertu dwadzieścia dwie osoby otrzymały certyfikaty przyjęcia na pierwszy rok zajęć programowych. Uroczystego wręczenia dokonali rektorzy rzeszowskich uczelni: prof. dr hab. **Sylwester Czopek** – rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego i prof. dr hab. inż. **Tadeusz Markowski** – rektor Politechniki Rzeszowskiej, prezes Rzeszowskiego Oddziału Stowarzyszenia Wspólnota Polska.

Po trzech tygodniach zajęć jubileuszowa XX edycja 4-letniego Polonijnego Studium Choreograficznego dobiegła końca. Egzamin dyplomowy i autorską kompozycję taneczną obroniło dziesięciu słuchaczy czwartego roku. Rozdanie dyplomów nastąpiło 26 lipca br. w sali koncertowej Wydziału Muzyki. Dyplomy wręczyli: prof. **Tadeusz Markowski** – rektor PRz, **dr hab. Wojciech Walat**, prof. UR – prorektor ds. studenckich i kształcenia UR, mgr **Romuald Kalinowski** – dyrektor Studium oraz mgr **Alicja Haszczak** – dyrektor honorowa Studium. Część artystyczną rozpoczął Polonez w wykonaniu słuchaczy pierwszego roku, po czym, jak nakazuje tradycja, odbył się pokaz autorskich kompozycji tanecznych tegorocznych absolwentów. Zgroma-

Słuchacze pierwszego roku 4-letniego Polonijnego Studium Choreograficznego – sala koncertowa Politechniki Rzeszowskiej

dzona publiczność obejrzała tańce spiskie, podlaskie, tańce Śląska Cieszyńskiego, Ziemi Przeworskiej, Górali Żywieckich, kujawiaki i oberki. Koncert zakończył **Robert Bronchard** – słuchacz drugiego roku Studium, pianista, doktorant na kierunku instrumentalistyka (fortepian) i pedagogika Uniwersytetu Hawajskiego, który zaprezentował Poloneza A-dur, Opus 40, nr 1 Fryderyka Chopina oraz Preludium G-moll, Opus 23 nr 5 Siergieja Rachmaninowa.

W ciągu dwudziestu lat działalności Studium dokumenty kwalifikacyjne uprawniające do prowadzenia zajęć tanecznych w zespołach oraz do tworzenia choreografii i programów artystycznych opartych na polskiej kulturze ludowej otrzymało 194 absolwentów. Od pięciu lat dyplomy wydawane są przez Uniwersytet Rzeszowski, który od 2014 roku przejął proces kształcenia. W tym czasie dyplomy uniwersyteckie otrzymało 54 absolwentów. Bez wątplenia najlepszą prognozą dalszego rozwoju Studium to fakt, iż w bieżącym roku na pierwszy rok zostało przyjętych aż dwudziestu jeden Polonistów z różnych krajów świata. Polonijne Studium Choreograficzne w Rzeszowie to jedyna na świecie forma szkolenia Polaków mieszkających poza granicami kraju, którzy chcą uzyskać stosowne kwalifikacje w dziedzinie tańca i polskiej kultury ludowej. Dzięki zdobytej wiedzy absolwenci są znakomitymi ambasadorami i animatorami kultury polskiej na całym świecie.

4-letnie Polonijne Studium Choreograficzne funkcjonuje dzięki dotacjom. Za wsparcie tegorocznej edycji kierownictwo, kadra oraz słuchacze Studium dziękują: Senatowi Rzeczypospolitej Polskiej, Ministerstwu Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Uniwersytetowi Rzeszowskiemu, Rzeszowskiemu Oddziałowi Stowarzyszenia Wspólnota Polska, Politechnice Rzeszowskiej oraz pracowni strojów regionalnych INA. Słowa podziękowania kierowane są również do dr. hab. **Mirosława Dymona**, prof. UR – dziekana Wydziału Muzyki za udostępnienie sal wykładowych i sali koncertowej.

Fot. M. Zych

JANUSZ R.
MROCZEK

KONFERENCJA W KATEDRZE PRZETWÓRSTWA I TOWAROZNAWSTWA ROLNICZEGO

Wieprzowina jest bardzo popularna w Polsce i kupowana za względu na przyzwyczajenia kulinarne, smak i łatwość przygotowania. Schab, karkówkę czy szynkę kupujemy głównie ze względu na korzystną cenę i walory smakowe, a nie wartości odżywcze. Czy słusznie? Jaką wieprzowinę wybierać i jak przyrządzać, aby było smacznie i zdrowo? Na tak postawione pytania dyskutowano na konferencji naukowej pt.: „Przydatność zdrowotna wieprzowiny do celów konsumpcyjnych” zorganizowanej 25 maja 2018 roku na Wydziale Biologiczno-Rolniczym przez Katedrę Przetwórstwa i Towaroznawstwa Rolniczego, Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Przemysłu Spożywczego – Podkarpacki Oddział Wojewódzki w Rzeszowie oraz Studenckie Koło Naukowe Oceny i Przetwórstwa Żywności „Kabanosik”.

W konferencji wzięły udział 64 osoby. W tej grupie znaleźli się pracownicy uczelni, członkowie Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Spożywczego,

studenci kierunku technologia żywności i żywienie człowieka, nauczyciele i uczniowie szkół średnich z branży spożywczej. Zostały wygłoszone dwa referaty, które dotyczyły problematyki spożycia mięsa w naszym kraju, ze szczególnym uwzględnieniem wieprzowiny.

Prelegentami byli: prof. dr hab. **Marek Zin** – *Przydatność konsumpcyjna i walory prozdrowotne mięsa wieprzowego* oraz dr hab. inż. **Mariusz Rudy** – *Produkcja oraz spożycie mięsa w Polsce i na świecie*.

Prof. Marek Zin wykazał, iż w powszechnej świadomości konsumentów wieprzowina funkcjonuje jako mięso o dużej zawartości tłuszczu i cholesterolu, wysokokaloryczne i ciężkostrawne. Jakość mięsa wieprzowego zależy od czynników genetycznych i środowiskowych, a nowoczesna produkcja trzody chlewnej polega na wytwarzaniu tusz o możliwie najmniejszej zawartości tłuszczu. Od niedawna zaczęto zwracać uwagę nie tylko na ilość, ale również na jakość i walory prozdrowotne wytworzonego mięsa. Możliwe jest modyfikowanie,

przez specjalistyczne żywienie, profilu kwasów tłuszczowych w mięsie wieprzowym. Produkowana obecnie wieprzowina ze względu na swoją wartość odżywczą, wysoką jakość i walory smakowe powinna stanowić składnik zbilansowanej diety człowieka oraz w pełni zasługuje na zmianę niekorzystnego dotychczas wizerunku.

Z kolei dr hab. inż. Mariusz Rudy, podsumowując swoje wystąpienie, stwierdził, iż od kilkunastu lat branża mięsna w naszym kraju rozwija się na przyzwoitym poziomie. Zjawiska wzrostowe są obserwowane zarówno

po stronie konsumenta, jak i producenta. Na przestrzeni ostatnich 15 lat spożycie mięsa w Polsce wzrosło o około 10% i obecnie wynosi 74 kg na osobę w ciągu roku. Największą dynamikę spożycia odnotowały produkty drobiowe i wieprzowe.

Po zakończeniu części oficjalnej odbyła się dyskusja i wymiana poglądów, a uwieńczeniem konferencji była degustacja dań mięsnych i wędlin wyprodukowanych przez studentów w ramach zajęć laboratoryjno-praktycznych z przedmiotu „technologia mięsa”.

Fot. J. R. Mroczek

ANNA
MAZURKIEWICZ

„SKUTECZNOŚĆ DZIAŁANIA A PROBLEM ZADŁUŻENIA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORYALNEGO”

Na Wydziale Ekonomii Uniwersytetu Rzeszowskiego odbyła się III Konferencja Naukowa „Skuteczność działania a problem zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego”. Ogólnopolska konferencja zorganizowana została (w dniach 14–15 czerwca 2018 r.) przez Wydział Ekonomii we współpracy z Regionalną Izbą Obrachunkową w Rzeszowie. Tematyka konferencji stanowiła odpowiedź na aktualne problemy i wyzwania stojące przed jednostkami samorządu terytorialnego (JST) w aspekcie podnoszenia skuteczności i efektywności działania JST w sferze realizacji ich zadań publicznych. Poprzednie debaty na ten temat zorganizowano w 2014 i 2016 roku.

Konferencja stworzyła możliwość wymiany poglądów i doświadczeń między środowiskiem nauki i przedstawicielami samorządu terytorialnego w zakresie poprawy zarządzania finansami w sektorze samorządowym. Uczestniczyło w niej 115 przedstawicieli nauki zajmujących się problematyką finansów samorządowych, pracowników regionalnych izb obrachunkowych oraz przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego. Swoją obecnością i wypowiedzią skierowaną do uczestników debatę uświetnili: prof. dr hab. **Sylwester Czopek** – JM Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz **Władysław Ortyl** – marszałek województwa podkarpackiego.

Konferencję otworzyli: dr hab. **Ryszard Kata**, prof. UR – dziekan Wydziału Ekonomii oraz dr **Zbigniew K. Wójcik** – prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie. Ze względu na wieloaspektowość proble-

matyki program konferencji składał się z sześciu sesji o profilu naukowym i dwóch, w których referaty prezentowane były przez przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego oraz regionalnych izb obrachunkowych. W programie konferencji ważne miejsce miała dyskusyjna sesja panelowa z udziałem przedstawicieli władz samorządu terytorialnego z terenu województwa podkarpackiego. Uczestniczyli w niej przedstawiciele wszystkich trzech szczebli samorządu terytorialnego, co pozwoliło uczestnikom konferencji na poznanie sukcesów, wyzwań i problemów dotyczących różnych jednostek samorządu terytorialnego na Podkarpaciu. Sesji towarzyszyła ożywiona dyskusja i wymiana poglądów pomiędzy środowiskiem nauki, przedstawicielami samorządu terytorialnego oraz przedstawicielami regionalnych izb obrachunkowych z terenu całego kraju.

Tematyka obrad obejmowała następujące zagadnienia:

- skuteczność działania w realizacji zadań publicznych w świetle kondycji finansowej jednostek samorządu terytorialnego (sesja plenarna),
- determinanty budżetowe i miary skuteczności działania jednostek samorządu terytorialnego w realizacji zadań publicznych,
- zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w Polsce – problemy i wyzwania,
- wybrane problemy gospodarki finansowej gmin i powiatów – sesja z udziałem pracowników Regionalnej Izby Obrachunkowej,

- skuteczność działania jednostek samorządu a ich aktywność inwestycyjna i zdolność do absorpcji funduszy UE,
- poprawa jakości życia mieszkańców a kondycja finansowa jednostek samorządu terytorialnego,
- rozwój lokalny a kondycja finansowa jednostek samorządu terytorialnego.

W panelu dyskusyjnym z udziałem przedstawicieli samorządu terytorialnego z regionu Podkarpacia, który poprowadził dr hab. Ryszard Kata, prof. UR uczestniczyli: dr **Janusz Hamryszczak** – zastępca prezesa Przemysła, **Barbara Jankiewicz** – burmistrz Leska, **Stanisław Kruczek** – członek Zarządu Województwa Podkarpackiego, dr **Robert Godek** – starosta strzyżowski, **Paweł Baj** – burmistrz Głogowa Małopolskiego oraz dr inż. **Andrzej Betlej** – wójt Gminy Zarszyn.

W konferencji uczestniczyli przedstawiciele 22 ośrodków naukowych z całego kraju oraz 34 przedstawiciele regionalnych izb obrachunkowych. 30 uczestników reprezentowało jednostki samorządu terytorialnego.

W drugim dniu konferencji jej uczestnicy wyjechali do Przemyśla, gdzie w Urzędzie Miasta zorganizowano debatę z włodarzami miasta. Goście zapoznali się zarówno z sukcesami, jak i bieżącymi oraz rozwojowymi problemami tego samorządu terytorialnego. Następnie zwiedzili najbardziej interesujące obiekty turystyczne Przemyśla oraz Krasieczyn.

Konferencja, współorganizowana z Regionalną Izbą Obrachunkową w Rzeszowie, na stałe wpisała się w kalendarium wydarzeń Wydziału Ekonomii Uniwersytetu Rzeszowskiego. Stwarza platformę wymiany wiedzy i dyskusji między przedstawicielami nauki i praktyki samorządowej (przedstawiciele JST, pracownicy RIO). Konferencja przyczynia się także do rozwijania zainteresowań wśród studentów tematyką finansów samorządowych i przygotowuje ich do pracy w jednostkach samorządu terytorialnego oraz administracji publicznej. Kreuje wśród studentów aktywne postawy obywatelskie i zainteresowanie sprawami istotnymi dla lokalnych społeczności i regionu.

MICHAŁ SKÓRA

„INFORMATYZACJA W SAMORZĄDACH JAKO ISTOTNY ELEMENT DOBREJ ADMINISTRACJI”

Nauczyciele akademicki Wydziału Prawa i Administracji uczestniczyli w Warszawie (18 czerwca 2018 roku) w międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Informatyzacja w samorządach jako istotny element dobrej administracji”. Organizatorem wydarzenia była Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej Senatu RP we współpracy z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego, Wyższą Szkołą Gospodarki Euroregionalnej im. Aicida de Gasperi w Józefowie, Wydziałem Administracji Uniwersytetu Pavla Jozefa Safarika w Koszycach (Słowacja) oraz Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Konferencję, zorganizowaną w Senacie RP, uroczystie otworzył **Stanisław Karczewski** – marszałek Senatu. Uczestników spotkania powitali także: dr **Piotr Zientarski**, przewodniczący Komisji Samorządu Teryto-

rialnego i Administracji Państwowej Senatu oraz **Marek Zagórski** – minister cyfryzacji.

Na szczególną uwagę zasługują referaty wygłoszone przez pracowników Wydziału Prawa i Administracji UR: prof. dr hab. **Elżbietę Urę** (kierownik Katedry Prawa Publicznego) – *Podstawy prawne informatyzacji w samorządzie terytorialnym*, prof. dra hab. **Stanisława Pieprznego** (kierownika Zakładu Prawa Policyjnego) – *Postęp technologiczny w administracji samorządowej – wybrane zagadnienia*, dr hab. **Elżbietę Feret**, prof. UR (kierownik Zakładu Prawa Finansowego) – *Informatyzacja w samorządach a zasada jawności budżetu*, dra **Michała Urę** – *Ograniczenia techniczno-organizacyjne w wykorzystaniu urządzeń teleinformatycznych w jednostkach samorządu terytorialnego* oraz mgra **Karola Hermanowskiego** – *„Cryptojacking” zagrożeniem w samorządzie terytorialnym*.

STANISŁAWA
KANAS

KOBIETA W MATEMATYCE

Konferencja naukowa „Śladami kobiet w matematyce – w stulecie urodzin profesor Heleny Rasiowej” odbyła się w dniach 22–24 czerwca 2017 roku na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Rzeszowskiego. Jej głównym organizatorem było Polskie Towarzystwo Kobiet w Matematyce (PTKM), natomiast współorganizatorami: Wydział Matematyczno-Przyrodniczy Uniwersytetu Rzeszowskiego, Warszawskie Centrum Nauk Matematycznych oraz Wydział Fizyki Technicznej, Informatyki i Matematyki Stosowanej Politechniki Łódzkiej.

Rzeszowska konferencja poświęcona była uhonorowaniu wybitnej polskiej matematyczki – profesor **HELENY RASIOWEJ**, której 100-lecie urodzin przypadło w 2017 roku. Była pierwszą z cyklu konferencji mających za zadanie promowanie osiągnięć i zasług kobiet, których badania, działalność zawodowa i publikacje wniosły istotnie znaczący wkład w rozwój nauki polskiej, głównie matematyki i nauk pokrewnych.

Helena Rasiowa urodziła się w Wiedniu 20 czerwca 1917 roku. W 1918 roku razem z rodziną przeniosła się do Warszawy, a 1938 roku rozpoczęła studia matematyczne na Uniwersytecie Warszawskim. Jej dorobek naukowy obejmuje trzy monografie i ponad 100 publikacji naukowych. Nad nową monografią (*Algebraic Analysis of Non-Classical First Order Logics*) pracowała do końca swoich dni. Tematyka Jej prac obejmuje logikę dedukcyjną, metody algebraiczne w logice i algebrze związane z logiką, logikę klasyczną i nieklasyczną, algorytmikę i sztuczną inteligencję. Była jedną z pierwszych osób, które dostrzegły znaczenie logiki matematycznej dla

informatyki oraz przyszłość i znaczenie informatyki. Wiele Jej ważnych wyników badań ukazało się w „Fundamenta Informaticae”, którego była założycielem i wieloletnim redaktorem naczelnym. Profesor Rasiowa wykształciła pokolenia studentów i badaczy, wypromowała ponad 20 doktorów. Współpracowała z wieloma wybitnymi naukowcami w kraju i na świecie, głosiła wykłady na uniwersytetach całego świata.

Konferencję na Uniwersytecie Rzeszowskim otworzyła dr hab. **Stanisława Kanas** – prezes PTKM wraz z prof. dr. hab. **Sylwestrem Czopkiem** – rektorem Uniwersytetu Rzeszowskiego i prof. dr. hab. **Ołehem Łopuszańskim** – dziekanem Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego. Pierwszy wykład plenarny zaprezentował Zbigniew Raś – syn prof. Rasiowej. Jego tematyka dotyczyła technologii IT oraz jej zastosowania w ekonomii, w szczególności na rynku dzieł sztuki. Pozostałe wykłady plenarne nawiązywały zarówno do dorobku prof. Rasiowej, jak i do licznych zastosowań Jej dorobku w informatyce. Wygłoszono 12 wykładów plenarnych i jeden wykład prezentujący dorobek naukowy i osiągnięcia dydaktyczno-organizacyjne prof. Heleny Rasiowej. Ponadto, w sesjach tematycznych, wygłoszono 61 referatów i komunikatów sesyjnych.

W ramach konferencji zorganizowany został panel dyskusyjny „Droga do sukcesu w pracy naukowej”, na którym dyskutowano o sposobach przezwycięzania trudności pojawiających się w pracy naukowej, przedstawiono również osoby, które osiągnęły sukces. Panel wzbudził ogromne zainteresowanie uczestników, dyskusje trwały długo po jego zakończeniu.

Fot. A. Dadaj

STANISŁAWA
KANAS

XIXth International Conference on Analytic Functions and Related Topics (AF&RT'2018)

W dniach 25–29 czerwca 2018 roku na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Rzeszowskiego odbyła się XIXth International Conference on Analytic Functions and Related Topics (AF&RT'2018). Konferencja trwała 5 dni, wykłady odbywały się w Centrum Innowacji i Transferu Wiedzy Techniczno-Przyrodniczej. Organizatorem był Wydział Matematyczno-Przyrodniczy Uniwersytetu Rzeszowskiego i Polskie Towarzystwo Matematyczne, współorganizatorami – Instytut Matematyki Politechniki Łódzkiej, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie, Tohoku University (Sendai, Japonia), Vasyl Stefanyk Precarpathian National University (Ukraine), Holon University of Technology (Holon, Israel) oraz Babes-Bolyai University (Cluj-Napoca, Romania).

Wydarzeniu patronowali: dr Jarosław Gowin – minister nauki i szkolnictwa wyższego oraz prof. dr hab. Sylwester Czopek – rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego. Konferencja otrzymała wsparcie finansowe władz UR oraz dziekana Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego. Patronatem objęli ją również przedstawiciele władz Rzeszowa i województwa.

Do Rzeszowa przyjechali matematycy z 32 krajów świata, nawet tak odległych jak USA, Nowa Zelandia, Indie, Korea Południowa, Meksyk, Egipt i Japonia. Tematyka AF&RT'2018 obejmowała współczesne zagadnienia analizy zespolonej jednej i wielu zmiennych, odwzorowania harmoniczne i quasi-konforemne, zastosowania analizy zespolonej, układy dynamiczne i fraktale, eliptyczne równania różniczkowe cząstkowe, holomorfczne funkcje nieskończeniowymiarowe oraz teorię potencjału.

Pierwszy wykład plenarny wygłosił światowej sławy matematyk polskiego pochodzenia prof. Henryk Iwaniec, pracujący od 1987 roku w Rutgers University (USA). Prof. Iwaniec jest również członkiem korespondentem PAN,

członkiem PAU, członkiem American Academy of Arts and Sciences oraz doktorem honoris causa Uniwersytetu w Bordeaux, Uniwersytetu w Neapolu i w Helsinkach. Za swoją wybitną działalność naukową i dydaktyczną został nagrodzony licznymi odznaczeniami i nagrodami, w tym Medalem Sierpińskiego, Ostrowski Prize, Frank Nelson Cole Prize, Steele Prize, Shaw Prize. Podczas konferencji profesor Iwaniec zaprezentował rozwiązanie hipotezy Nitschego, która stanowiła problem otwarty przez ponad pół wieku. Hipoteza Nitschego dotyczyła istnienia harmonicznego homeomorfizmu pomiędzy dwoma pierścieniami; okazuje się, że odwzorowanie takie istnieje przy pewnych, drobnych założeniach.

Pozostałe wykłady plenarne zaprezentowali goście konferencji, znakomici matematycy, profesorowie: T. Sugawa (Japonia), R. Bonner (Szwecja), G. Kohr (Rumunia), D. Kalaj (Montenegro), M. Lanza de Cristoforis (Włochy), P. Liczberski (Polska) i inni.

Na konferencji zaprezentowano zarówno wykłady przeglądowe, jak i najnowsze wyniki naukowych prac. Wykłady wzbudzały szereg dyskusji, które były kontynuowane podczas przerw na kawę i posiłki. Bezpośrednie dyskusje podczas wykładów konferencyjnych i w kulisach stworzyły podstawy do planowania przez nauczycieli akademickich z UR wspólnych zadań z innymi naukowcami i jednostkami badawczymi, formułowania nowych hipotez i problemów do rozwiązania.

Dla uczestników AF&RT'2018 zorganizowano zwiedzanie Rzeszowa, w tym Starówki i Podziemnej Trasy Turystycznej. Podczas wycieczki uczestnicy spotkania mieli możliwość zapoznania się z dorobkiem regionu, w tym poznania unikatowego Muzeum Nafty i Gazu im. Ignacego Łukasiewicza, jak również Centrum Dziedzictwa Szklania w Krośnie.

Fot. J. Zydróż

Podczas oceny dobrostanu koni w SKH Tabun

JADWIGA
TOPCZEWSKA

ANNA
ROGOWSKA

STUDENCI UNIWERSYTETU KALIFORNIJSKIEGO NA WYDZIALE BIOLOGICZNO-ROLNICZYM

Dzięki zawartej umowie o współpracy między Uniwersytetem Rzeszowskim i University of California w Davis możliwe było zorganizowanie przez Katedrę Produkcji Zwierzęcej i Oceny Produktów Drobiarskich oraz Studenckie Koło Naukowe AnimalEquus konferencji i seminarium pt. „Horses Management and Welfare”. Wydarzenie to odbyło się w dniach 27.08.2018 – 10.09.2018 roku pod patronatem prof. dra hab. inż. Czesława Puchalskiego, dziekana Wydziału Biologiczno-Rolniczego.

Część wykładowa miała miejsce na Wydziale Biologiczno-Rolniczym Uniwersytetu Rzeszowskiego. Ponieważ seminarium miało także charakter praktyczny, realizowane było w obiektach prowadzących hodowlę, trening i użytkujących konie w sporcie i rekreacji. Były to: Ośrodek „UchwatTeam Poland” w Gliniku Zaborowskim, Ośrodek Hodowli Zachowawczej koników polskich w Roztoczańskim Parku Narodowym, Stadnina Koni Huculskich Tabun w Polanie, Stadnina Koni Kalników, Stadnina Koni Michałów, Ośrodek Jeździecki Kamieniec

w Lubeni. Właściciele i osoby zarządzające tymi ośrodkami bardzo życzliwie przyjęli grupę, udzielając wsparcia w kwestiach merytorycznych. Uczestnicy sympozjum zwiedzili obiekty utrzymujące polskie rasy koni, a także spotkali się z hodowcami, z którymi rozmawiano o cechach i znaczeniu oraz stosowanych praktykach w zarządzaniu stadem.

Główne wykłady prowadziła Ass. Prof. **Maja Makagon** z UC Davis oraz dr hab. inż. **Jadwiga Topczewska**, prof. UR. Obejmowały zagadnienia związane z rolą

Uczestnicy konferencji na Rynku w Rzeszowie

i miejscem koni w życiu człowieka w ujęciu historycznym i współcześnie, a także zmianą w kierunkach użytkowania oraz systemami chowu i zarządzania. Wiele uwagi poświęcono na porównanie rozwiązań prawnych obowiązujących w stanie Kalifornia i w Polsce, dotyczących dobrostanu koni. W toczonych po wykładach dyskusjach wskazywano na podobieństwa i różnice między USA a Europą i Polską, a także na obszary wymagające dalszych działań, również w sferze legislacyjnej i szerokiej edukacji społeczeństw.

Istotną częścią konferencji i seminarium była analiza opracowanych metod oraz stosowanych wskaźników i ich znaczenia dla prawidłowej oceny poziomu dobrostanu koniowatych. Poruszano również tematy związane z problemami w zachowaniu wysokiego poziomu dobrostanu. W tym kontekście skupiono się na takich obszarach, jak: metody treningu, stosowanie pomocy jeździeckich, niedopasowanie rzędu jeździeckiego, warunki utrzymania i żywienia.

Bardzo ciekawym doświadczeniem dla uczestników seminarium była możliwość wykonania, zgodnie z opracowaniem *Welfare Monitoring System – Assessment protocol for horses*, oceny poziomu dobrostanu koni w każdym z obiektów. Wspólna praca zaowocowała wieloma ciekawymi wnioskami i inspirującymi spostrzeżeniami, ważnymi dla podejmowanych działań na rzecz poprawy dobrostanu zwierząt.

Dwutygodniowy pobyt w Polsce był również okazją dla studentów z Kalifornii do odkrywania piękna i różnorodności Podkarpacia i południowej Polski. Całość wydarzenia była realizowana w języku angielskim, co dla studentów z UR stanowiło doskonałą okazję do doskonalenia znajomości tego języka.

Pierwsze tego typu wydarzenie organizowane wspólnie przez Uniwersytet Rzeszowski i Uniwersytet Kalifornijski w Davis cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem, a zagraniczni goście opuszczali Rzeszów zachwyceni i pełni pozytywnych wrażeń.

W planie są kolejne międzynarodowe seminaria tematyczne.

Fot. A. Rogowska

W stajni klaczy-matek w SK Kalników

JAROSŁAW
KINAL

„SPOŁECZNE I ETYCZNE WYMIARY PRZEMIAN”

17 września br. w sali Senatu spotkali się uczestnicy piątej edycji międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Społeczne i etyczne wymiary przemian”. Jej organizatorem był Instytut Socjologii Wydziału Socjologiczno-Historycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego przy współpracy merytorycznej partnerów zagranicznych: Uniwersytetu Świętego Stefana w Godollo (Węgry) oraz Uniwersytetu Oradejskiego (Rumunia).

W skład rady naukowej konferencji weszło 15 naukowców z uniwersytetów w Oradei, Ołomuńcu, Kijowie, Krakowie, Lwowie, Preszowie oraz Koryntu, ściśle współpracujących na różnych poziomach z Wydziałem Socjologiczno-Historycznym Uniwersytetu Rzeszowskiego. Temu gremium przewodniczył ks. dr hab. **Witold Jedynak**, prof. UR – dyrektor Instytutu Socjologii UR. W skład komitetu organizacyjnego weszli pracownicy, doktoranci oraz studenci Wydziału Socjologiczno-Historycznego. Pracom komitetu przewodniczył dr **Jarosław Kinal** – prodziekan ds. promocji Wydziału Socjologiczno-Historycznego. Konferencję, w imieniu JM Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dra hab. Sylwestra Czopka, otworzył prof. dr hab. **Marek Kozirowski** – prorektor Uniwersytetu Rzeszowskiego ds. nauki i współpracy z zagranicą, który w słowie wstępnym akcentował potrzebę interdyscyplinarnych spotkań naukowych oraz życzył prelegentom i słuchaczom udanej konferencji. Następnie głos zabrał ks. dr hab. Witold Jedynak, prof. UR, który podziękował gościom z wiodących krajowych i zagranicznych ośrodków badawczych

za przyjazd do Rzeszowa i otworzył konferencję wykładem zatytułowanym *Wybrane zagadnienia z nauczania społecznego abp. Ignacego Tokarczuka*. Po wystąpieniu inauguracyjnym rozpoczęła się sesja międzynarodowa.

Rzeszowska konferencja była również okazją do zaprezentowania dokonań doktorantów oraz młodych pracowników nauki. Na szczególne wspomnienie zasługują wystąpienia mgr **Beaty Jamrógiewicz** (*Kultura niepełnosprawności – media, polityka, wyobrażenia*), mgra **Sławomira Bździucha** (*Wpływ CSR na budowanie wizerunku przedsiębiorstw*), mgr **Iryny Drozd** (*Rola wartości we współczesnym świecie*), mgra **Michała Skóry** (*Ewolucja prawnego pojęcia niepełnosprawności – aspekty społeczne i prawne*), mgr **Anny Hadały** (*Proces kształtowania Izby Drugiej parlamentu na przykładzie Republiki Federalnej Niemiec*). Sesję polskojęzyczną moderowała dr **Dorota Rynkowska** z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Program konferencji zawierał 26 wystąpień autorstwa 29 prelegentów (18 krajowych reprezentujących: Uniwersytet Jagielloński, SWPS – Uniwersytet Społeczno-humanistyczny, Politechnikę Krakowską i Uniwersytet Rzeszowski) oraz 11 zagranicznych reprezentujących Uzhorod National University, University in Oradea, Krivvy Rih State Pedagogical University, University in Bologna, Trasparcatian Museum of Folk Architectue and Life in Uzhorod, Presovska Universita w Presovie oraz Szent Istvan University in Godollo. Cennym elementem konferencji była ożywiona dyskusja naukowa, w tym dotycząca współpracy interdyscyplinarnej w zakresie organizacji i realizacji wspólnych badań.

Fot. J. Zydróż i M. Skóra

BARTOSZ
PASTERSKI

„W DRODZE KU MODERNIZACJI. NIEPODLEGŁA POLSKA I WOLNI POLACY W XIX–XXI WIEKU”

24 września 2018 roku w sali Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego odbyło się seminarium naukowe pt. „Sto lat modernizacji stuletniej niepodległej” będące częścią obchodów stulecia niepodległości w województwie podkarpackim, a także inaugurujące projekt badawczy „W drodze ku modernizacji. Niepodległa Polska i wolni Polacy w XIX–XXI wieku” realizowany na Wydziale Socjologiczno-Historycznym UR i finansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Gośćmi spotkania byli prof. dr hab. **Sylwester Czopek** – JM Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego, prof. dr hab. **Aleksander Bobko** – senator RP i poseł **Wojciech Buczak**. W seminarium uczestniczyli pracownicy naukowi Wydziału Socjologiczno-Historycznego, a także studenci i doktoranci. Jak podkreślił otwierający seminarium JM Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego, najważniejszą wartością przyświecającą obchodzonemu

aktualnie stuleciu niepodległości jest wolność myśli i badań, co stanowi fundament ideowy uniwersytetu. Z kolei senator RP prof. dr hab. Aleksander Bobko przypomniał, że idea konkursu „Szlakami Polski Niepodległej”, w ramach którego realizowany jest projekt, narodziła się w roku 2016 w trakcie dyskusji w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego nad tym, w jaki sposób uczcić sto lat niepodległości na gruncie akademickim. Według

przyjętych założeń celem miała być wszechstronna refleksja nad osiągnięciami polskiej niepodległości, a badania służyć mają upowszechnieniu oraz popularyzacji naukowych osiągnięć.

Podstawowe założenia projektu przedstawił jego kierownik, dziekan Wydziału Socjologiczno-Historycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego dr hab. **Paweł Grata**, prof. UR. Zakres chronologiczny badań obejmuje kilka przedziałów czasowych: okres od połowy XIX wieku do roku 1918, dobę drugiej Rzeczypospolitej, lata II wojny światowej oraz okupacji ziem polskich, okres Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz czasy Polski współczesnej. **Do głównych zadań projektu należą: organizacja siedmiu konferencji pod hasłem „Oblicza polskiej modernizacji”, wydanie drukiem jedenastu monografii jako efektu naukowego badań, a także uruchomienie portalu internetowego poświęconego polskiej modernizacji.** W skład zespołu badawczego wchodzi: dr hab. **Paweł Grata**, prof. UR (kierownik projektu), dr hab. **Edyta Czop**, prof. UR, dr **Jarosław Kinal** i dr **Hubert Kotarski**, a także doktoranci Wydziału Socjologiczno-Historycznego: mgr **Aleksandra Haligowska**, mgr **Monika Niezgoda** i mgr **Bartosz Pasterski**. **O skali przedsięwzięcia świadczy wartość finansowa projektu, która wynosi 1 365 819 zł.** Warto zaznaczyć, że jest to najwyższa kwota finansowania przyznana w konkursie. Okres realizacji projektu to 60 miesięcy (od czerwca 2018 do czerwca 2023 roku).

Część naukową spotkania poprowadził dr **Jarosław Kinal** – prodziekan Wydziału Socjologiczno-Historycznego. Otworzyła je dr hab. **Edyta Czop**, prof. UR, która przedstawiła referat: *Modernizacja społeczeństwa w okre-*

sie Polski Ludowej. Prelegentka wyjaśniła znaczenia pojęcia modernizacji oraz opisała transformacje społeczne okresu PRL. Z kolei dr hab. **Paweł Grata**, prof. UR wygłosił referat pt.: *Nie tylko Gdynia i COP. Polityka społeczna jako czynnik modernizacji II Rzeczypospolitej*, w którym przedstawił promodernizacyjne narzędzia polityki społecznej w okresie międzywojennym. Wystąpienie dra **Jarosława Kinala**, który przedstawił referat *Technologia jako czynnik rozwoju społeczno-ekonomicznego* poświęcone zostało relacji pomiędzy rozwojem społecznym a technologią. Ostatnim prelegentem był dr **Hubert Kotarski**, który w referacie *Szkolnictwo wyższe drogą do modernizacji współczesnej Polski* przedstawił zmiany w szkolnictwie wyższym po 1989 roku.

W ostatniej części spotkania dr **Jarosław Kinal** przedstawił planowane w ramach realizowanego projektu działania popularyzatorskie. Według założeń będą to przede wszystkim działania promedialne oraz prospołeczne. Recenzowane monografie naukowe będą udostępnione za darmo, a także przekazane do indeksacji w serwisie Google Books oraz Google Scholar. Powstanie również portal internetowy, w którym znajdą się informacje o projekcie oraz organizowanych w jego ramach działaniach, a także elektroniczne wersje wszystkich efektów publikacyjnych przedsięwzięcia. Ważnym efektem realizacji projektu będzie liczący około 1,8 tys. haseł *Słownik historyczny polskiej modernizacji*, na którego podstawie zostanie stworzona aplikacja na telefon komórkowy, która będzie skorelowana ze stroną internetową. Efekty projektu będą dostępne dla wszystkich nie tylko w okresie jego realizacji, ale również w ciągu kolejnych pięciu lat po jego zakończeniu.

ALEKSANDER
MARSZAŁEK

XIV UNIWERSYTECKIE ŚWIĘTO TWÓRCÓW TECHNIKI

„Przyszłość nie jest miejscem, do którego zmierzamy, lecz takim, które tworzymy”. Słowa wybitnego politologa Johna Schaara stały się mottem uroczystości twórców techniki, która odbyła się 27 czerwca 2018 roku w auli Centrum Innowacji i Transferu Wiedzy Techniczno-Przyrodniczej Uniwersytetu Rzeszowskiego. Do konkursu twórczości technicznej zorganizowanego przez Katedrę Inżynierii Komputerowej Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego zgłoszono w tym roku dziewięć prac.

Spotkanie objęte honorowym patronatem przez JM Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dra hab. Sylwestra Czopka otworzył dr hab. Aleksander Marszałek, prof. UR. Prorektor Uniwersytetu Rzeszowskiego dr hab. Wojciech Walat, prof. UR gratulował organizatorom i uczestnikom wydarzenia, podkreślając rolę twórców techniki w rozwoju kultury i cywilizacji. W kolejnym wystąpieniu prodziekan Wydziału Sztuki dr hab. Marek Olszyński, prof. UR złożył gratulacje studentom, autorom oryginalnych, a zarazem różnorodnych rozwiązań technicznych o znacznych walorach estetycznych.

W dalszej części uroczystości prezentowano prace studentów Wydziału Sztuki oraz Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego. **Agata Stępniewska** przedsta-

wiła oryginalną choinkę podświetlaną żarówką, wykonaną ze sznurka ułożonego na stelażu metalowym. Bardzo zaawansowaną technologicznie konstrukcję robota pneumatycznego zaprezentowali **Krzysztof Dzik** i **Jakub Kopacz**. Interesujący, wielofunkcyjny kosz wykonany z materiałów odpadowych przedstawiła **Anna Sołtysik**. W kolejnej prezentacji **Bartosz Zdeb** opisał specyfikę konstrukcji oraz zademonstrował wykonanie utworu muzycznego przez mechatroniczne cymbałki. Bardzo pomysłową choinkę o strukturze modułowej zaprojektowała, wykonała i przedstawiła **Anna Zięba**. Projekt oraz model wahadła elektronicznego wykonał **Łukasz Kobiałka**, a **Mateusz Flejszar** zapoznał uczestników konkursu, organizatorów i publiczność z walorami programu komputerowego synchronizującego pracę sortownika materiałów oraz robota przemysłowego. Unikatową choinkę wykonaną z metalu i elementów drewnianych obrazujących planety zaprezentowała **Karolina Grabowska**, natomiast model, o znacznych walorach dydaktycznych, elektronicznej komórki pamięci przedstawił **Łukasz Stępień**.

Końcowa część uroczystości poświęcona była przedstawieniu wyników konkursu i wręczeniu nagród. Komisja Konkursowa obradująca w składzie: prof. Tadeusz

Błoński, dr inż. Kazimiera Dudek, dr inż. Bogusław Twaróg, prof. UR Aleksander Marszałek wysoko oceniła prace konkursowe, przyznając nagrody w trzech sekcjach tematycznych.

W sekcji technika estetyczna kolejne miejsca zajęli: Agata Stępniewska za pracę *Choinka – light it up* (miejsce 1), Anna Sołtysik za pracę *Mobilny kosz wielofunkcyjny* (miejsce 1), Karolina Grabowska za pracę *Choinka – minimalistyczna, modułowa* (miejsce 2) oraz Anna Zięba za pracę *Choinka – konstelacja, minimalizm* (miejsce 3).

W grupie mechatronika za najlepszą uznano pracę Krzysztofa Dzika i Jakuba Kopacza – *Przemysłowy robot pneumatyczny* (miejsce 1). Drugim miejscem wyróżniono pracę *Synchronizacja procesów sterowania* Mateusza Flejszara, a trzecim – pracę *Glockenspiel* Bartosza Zdeba.

W sekcji elektronika pierwsze miejsce przyznano Łukaszowi Kobiałce za pracę *Elektroniczne wahadło*. Trzecim miejscem w tej sekcji uhonorowano Łukasza Stępnia za pracę *Komórka pamięci*.

Publiczność biorąca udział w uroczystości uznała za najciekawszą prezentację Łukasza Kobiałki *Elektroniczne wahadło*. Nagrodzono również Annę Stępień, która prawidłowo rozwiązała zagadkę z historii twórczości technicznej.

Fot. P. Maciocha i M. Biskup

IWONA
TABACZEK-
-BEJSTER

RATOWNICY MEDYCZNI ĆWICZYLI W BIESZCZADACH

W minionym roku akademickim studenci uczący się na kierunku ratownictwo medyczne Uniwersytetu Rzeszowskiego gościli dwa razy w Bieszczadach podczas praktyk w ramach przedmiotu *ratownictwo specjalistyczne* oraz podczas zajęć terenowych w ramach przedmiotu *medyczne czynności ratunkowe*.

W dniach 18–20 maja mieli zajęcia praktyczne studenci III roku. W związku z tym że od siedmiu lat Katedra Ratownictwa Medycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego współpracuje z Bieszczadzkiem Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym oraz dzięki życzliwości mgra

Artura Szymańskiego – prezesa BWOPR, studenci gościli w bazie centralnej BWOPR w Polańczyku.

Program praktyk obejmował zapoznanie się ze specyfiką pracy służb ratowniczych działających na terenie województwa podkarpackiego. Studenci poznali

strukturę działania Lotniczego Pogotowia Ratunkowego, Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego i BWOPR.

Teren województwa podkarpackiego jako jeden z nielicznych regionów w Polsce na swoim obszarze skupia wszystkie te służby ratownicze. Baza GOPR i LPR mieści się w Sanoku, natomiast BWOPR w Polańczyku.

Zajęcia miały na celu zapoznanie studentów z charakterem pracy ratowników, pokazanie pracy sprzętu ratowniczego, jak również jego wykorzystanie w praktycznym działaniu. Ważnym elementem praktyk było przedstawienie zasad współdziałania służb ratowniczych. Studenci poznali również wymagania, jakie są stawiane kandydatom do pracy w LPR GOPR i BWOPR.

W dniach 09–18.06.2018 roku odbył się również po raz siódmy obóz letni dla studentów I roku kierunku ra-

townictwo medyczne. Turnus tradycyjnie już zorganizowano w Wojskowym Zespole Wypoczynkowym „Rewita” nad Zalewem Solińskim. Zajęcia prowadzone były przez pięcioosobową wykwalifikowaną kadrę instruktorską.

Celem wyjazdu było zapoznanie studentów ze specyfiką i charakterem pracy ratowników WOPR i GOPR. Przyszli ratownicy medyczni mieli również możliwość doskonalenia swojej sprawności fizycznej niezbędnej do wykonywania tego zawodu. Podczas obozu studenci mieli za zadanie doskonalenie umiejętności z zakresu pływania (na pływalni i wodach otwartych), żeglarskiego, kajakarstwa, wiosłarstwa, technik ratownictwa wodnego, gier zespołowych, atletyki terenowej oraz turystyki pieszej.

Fot. I. Tabaczek-Bejster i A. Szymański

MACIEJ ŚLIŻ
SEBASTIAN PELC

ZŁOTO DLA RZESZOWA. SZCZYPIORNIŚCI AZS UR AKADEMICKIMI MISTRZAMI POLSKI

Podczas rozgrywanych w Opolu Akademickich Mistrzostw Polski w Piłce Ręcznej Mężczyzn drużyna AZS Uniwersytetu Rzeszowskiego zdecydowanie pokonała konkurentów. Zespół prowadzony przez Sebastiana Pelca (I trener) i Macieja Śliżę (II trener) zdobył złoty medal w klasyfikacji generalnej oraz złoty w tzw. typach uniwersyteckich.

Studenci Uniwersytetu Rzeszowskiego po zajęciu pierwszego miejsca w półfinale C wywalczyli awans do finałów Akademickich Mistrzostw Polski w Opolu (31.05–3.06.2018), gdzie spotkało się 16 najlepszych drużyn. W meczu półfinałowym rzeszowianie zdeklasowali AZS AGH Kraków 33:11 (14:8). W meczu finałowym turnieju AZS Uniwersytet Rzeszowski zmierzył się z AZS Akademią Leona Koźmińskiego z Warszawy, z którymi po zeszłorocznej porażce nasi szczypiorniści zwyciężyli 40:32 (20:18).

Drużyna piłkarzy ręcznych AZS Uniwersytetu Rzeszowskiego została akademickim mistrzem Polski w piłce ręcznej mężczyzn. Najlepszym obrotowym AMP w Opolu został Piotr Krępa, natomiast najlepszym skrzydłowym Paweł Puskarski z AZS Uniwersytetu Rzeszowskiego.

DRUŻYNA MĘSKA AZS UR

Trener – **Sebastian Pelc**

II trener – **Maciej Śliż**

kierownik drużyny – **Paweł Piątek**

W zespole występowali:

Konrad Bajwoluk, Grzegorz Barnaś,
Tomasz Biernat, Olaf Górski,
Rafał Jagiełto, Emilian Jewuła,
Wiktor Kawka, Tomasz Kulka,
Damian Kuras, Kamil Król,
Piotr Krępa, Rafał Krupa,
Stanisław Makowiejew,
Bartosz Nastaj, Hubert Obydź,
Paweł Piątek, Paweł Puskarski (kapitan),
Dawid Rusin, Hubert Skuciński
i Mateusz Świerk.

W Opolu po raz pierwszy w historii finałów Akademickich Mistrzostw Polski w piłce ręcznej kobiet i mężczyzn Uniwersytet Rzeszowski reprezentowany był przez drużynę męską oraz kobiecą. Drużyna żeńska AZS Uniwersytetu Rzeszowskiego prowadzona przez Macieja Śliżę oraz Annę Rymarską zajęła 4 miejsce wśród wszystkich uniwersytetów w Polsce oraz 11 w klasyfikacji generalnej mistrzostw.

Władze AZS Uniwersytetu Rzeszowskiego dziękują kierownictwu kilku klubów za współpracę w przygotowaniu obu drużyn i udział w akademickich mistrzostwach: SPR Stal Mielec, MKS Piotrkowianin Piotrków Trybunalski, SRS Czuwaj Przemyśl, SPR PWSZ Tarnów, SPR Orzeł Przeworsk oraz TS MKS San Jarosław.

DRUŻYNA ŻEŃSKA AZS UR

Trener – **Maciej Śliż**

kierownik drużyny – **Anna Rymarska**

W zespole występowały:

Justyna Dziura, Agnieszka Cudo, Jolanta Płocica (kapitan), Andżelika Zięba, Izabela Brzozowska, Sandra Paśtawska, Katarzyna Gałat, Paulina Mocur, Zuzanna Kroczek, Aleksandra Ustasz, Justyna Łoch, Beata Pigan, Aleksandra Marcisz, Dominika Karaś, Kinga Sobiecka.

POŻEGNANIA

7 LIPCA 2018 R.

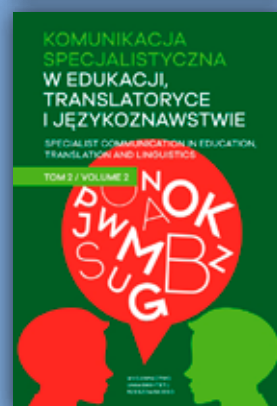
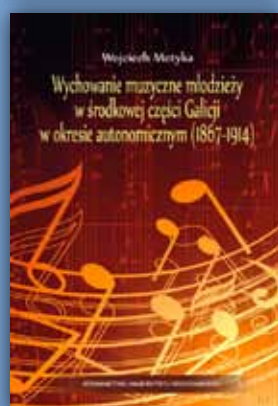
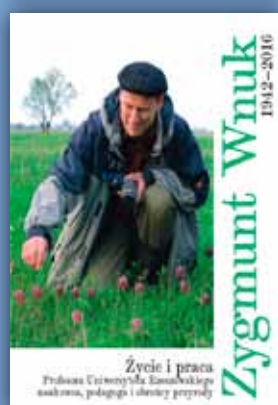
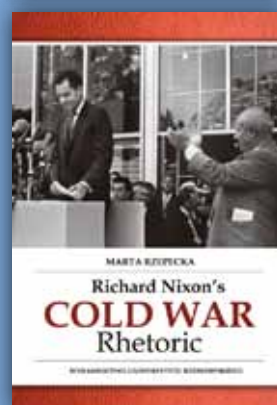
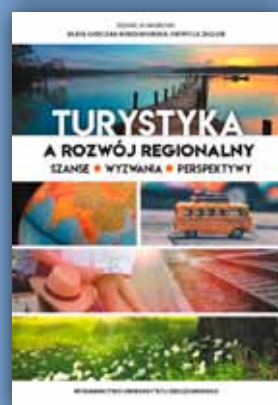
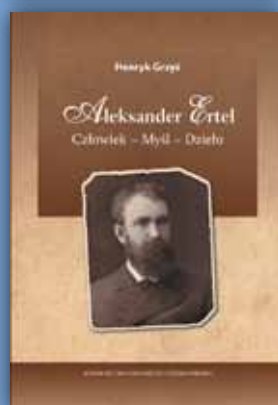
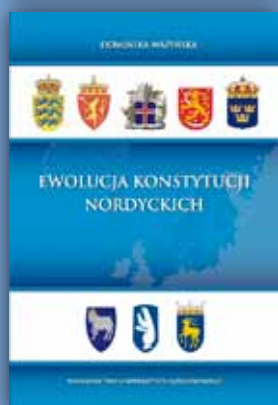
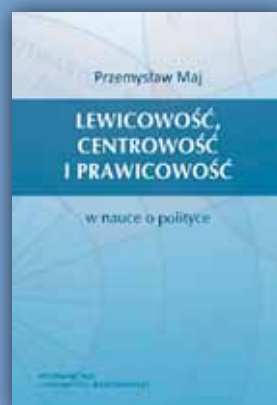
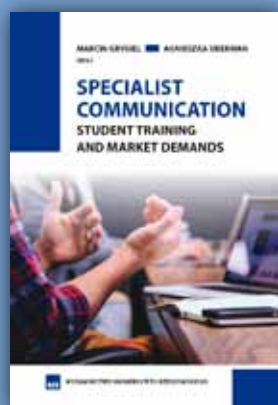
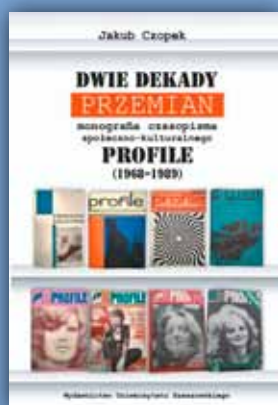
zmarł prof. dr hab. JAN KIDA
specjalista językoznawstwa ogólnego oraz lingwistyki
pedagogicznej. Od 1991 pracował w rzeszowskiej WSP,
od 2001 r. w Uniwersytecie Rzeszowskim.
Urodził się 24 czerwca 1931 r. w Łowisku, powiat niżański.

21 WRZEŚNIA 2018 R.

zmarł prof. dr hab. MARIAN MALIKOWSKI
wieloletni dyrektor Instytutu Socjologii oraz kierownik Zakładu
Socjologii Miasta i Regionu. Absolwent historii i socjologii UJ.
Urodził się 7 marca 1945 r. w Gogołowie, powiat strzyżowski.

Gazetę Uniwersytecką wydaje Uniwersytet Rzeszowski za zgodą Rektora.
Autorzy tekstów i współpracownicy nie otrzymują honorariów za publikacje.
Zastrzegamy sobie prawo skracania, adiustacji tekstów i zmiany tytułów. Wszelkie prawa zastrzeżone.
ISSN 1642-6797
Druk: ZIMOWIT
Adres Redakcji: 35-959 Rzeszów, ul. prof. S. Pigonia 8, tel. 17 872 14 14, gazetaur@ur.edu.pl
Redakcja: inż. Ludwik Borowiec
Grafika na okładce: M. Święcicki. Nakład: 800 szt.

Nowości WYDAWNICZE

Prezentowane książki można nabywać, składając zamówienie pocztą elektroniczną lub bezpośrednio w Wydawnictwie (pok. 112; ul. prof. S. Pigonia 6, 35-310 Rzeszów).

Wydawnictwo UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO
e-mail: wydaw@ur.edu.pl, <http://wydawnictwo.ur.edu.pl>

